

Logistiek Centrum Gorinchem B.V.
Amboonstraat 2 4202 ML Gorinchem
P.O. Box 3000 4200 EA Gorinchem
Telephone number: 0031-183-229000
info@lcgterminal.nl www.lcgterminal.nl

General Terms and Conditions of LCG Logistiek Centrum Gorinchem B.V.

Including the following annexes (hereinafter the "**Annexes**"):

Annex 1a:	Nederlandse Expeditievoorwaarden 2018 (FENEX)
Annex 1b:	Dutch Forwarding Conditions 2018 (FENEX)
Annex 1c:	Niederländische Speditionsbedingungen 2018 (FENEX)
Annex 2a:	Algemene Voorwaarden van de Vereniging van Rotterdamse Terminal Operators (VRTO)
Annex 2b:	General Terms and Conditions of the Rotterdam Terminal Operators Association (VRTO)
Annex 3a:	Voorwaarden voor Logistieke Activiteiten (FENEX)
Annex 3b:	Terms and Conditions for Value Added Logistics (FENEX)

These General Conditions of LCG Logistiek Centrum Gorinchem B.V. were filed at the Court Registry of the Rotterdam District Court on 21 July 2022 under number 21/2022.

All our offers and agreements are subject to Dutch law and our General Terms and Conditions ("GTC"). To consult and download these GTC click [here](#). Disputes between us and our contractual counterparties shall be settled by UNUM arbitration. We expressly reject any general terms and conditions of our contractual counterparties, unless we expressly agree in writing to the applicability of such general terms and conditions.

Chamber of Commerce: 24354019 VAT number: NL 8172.46.873.B12
IBAN: NL 94 RABO 0105299235 Swift address: RABO NL2U

Logistiek Centrum Gorinchem B.V.
Amboonstraat 2 4202 ML Gorinchem
P.O. Box 3000 4200 EA Gorinchem
Telephone number: 0031-183-229000
info@lcgterminal.nl www.lcgterminal.nl

GENERAL TERMS AND CONDITIONS OF LOGISTIEK CENTRUM GORINCHEM B.V.

1. Scope & Applicability

- 1.1. In the context of these General Conditions (therefore for Articles 1 to 7 and Appendices 1 to 3, hereinafter the "**Conditions**"), "LCG" means the company LCG Logistiek Centrum Gorinchem B.V., or at least one or more companies affiliated with LCG Logistiek Centrum Gorinchem B.V. and operating in the same group of companies, or at least other companies which also apply these Conditions.
- 1.2. Articles 1, 2 and 3 of these Conditions apply to all offers and/or agreements which LCG concludes with third parties (hereinafter the "**Client**"). Articles 4 to 7 of these Conditions determine which (branch) conditions apply to specific work performed by LCG and to specific agreements concluded between LCG and the Client.
- 1.3. Any (general) terms and conditions used by the Client are explicitly rejected.
- 1.4. These Conditions shall continue to apply to the legal relationship between the parties even after the agreement between the parties has been terminated.
- 1.5. To the extent that any provision of these Terms and Conditions is invalid or otherwise unenforceable, this shall not affect the validity of the remaining provisions of these Terms and Conditions.
- 1.6. In the event of inconsistencies with a translated version of these Conditions, the Dutch version of these Conditions shall prevail. Legal terms and definitions from these Conditions have the interpretation that they have under Dutch law.
- 1.7. Parties between whom these Terms and Conditions have been agreed may only deviate from these Terms and Conditions if they have agreed these amendments or additions in writing.
- 1.8. A Client who has once entered into a contract with LCG under the applicability of these Conditions is deemed to have tacitly agreed to the applicability of these Conditions in any subsequent assignments or agreements entered into orally or in writing.

2. Choice of law and disputes

- 2.1. All offers and agreements between LCG and the Client, and all obligations arising therefrom, are governed by Dutch law, regardless of where these obligations are to be performed.
- 2.2. In replacement of the jurisdiction/arbitration clauses in the Dutch Forwarding Conditions, respectively the General Conditions of the Association of Rotterdam Terminal Operators (VRTO) and the Conditions for Logistics Activities mentioned hereinafter in articles 4 to 6, the jurisdiction/arbitration clauses in the following articles 2.3 and 2.4 of these Conditions shall in all cases apply. The jurisdiction/arbitration clauses in articles 2.3 and 2.4 shall also apply in the event that the conditions for the category of activities in article 7 are applicable.
- 2.3. Any dispute, controversy or claim arising out of or related to the agreement between LCG and the Client, or the breach, termination or invalidity of this agreement, shall be settled by UNUM arbitration in accordance with the UNUM Arbitration Rules in effect on the date of formation of the agreement. UNUM arbitration -shall be governed by the following conditions:

All our offers and agreements are subject to Dutch law and our General Terms and Conditions ("GTC"). To consult and download these GTC click [here](#). Disputes between us and our contractual counterparties shall be settled by UNUM arbitration. We expressly reject any general terms and conditions of our contractual counterparties, unless we expressly agree in writing to the applicability of such general terms and conditions.

Chamber of Commerce: 24354019 VAT number: NL 8172.46.873.B12
IBAN: NL 94 RABO 0105299235 Swift address: RABO NL2U

Logistiek Centrum Gorinchem B.V.
Ambonstraat 2 4202 ML Gorinchem
P.O. Box 3000 4200 EA Gorinchem
Telephone number: 0031-183-229000
info@lcgterminal.nl www.lcgterminal.nl

- the number of arbitrators shall be one (1);
 - the parties shall jointly appoint the arbitrator within a period of fourteen days from the notification of the arbitration within the meaning of Article 2.1 of the UNUM Arbitration Rules. If the joint appointment is not made within that period, Stichting UNUM shall - at the request of either party - appoint an arbitrator.
 - the place of arbitration will be: Rotterdam, the Netherlands;
 - the language to be used in the arbitral proceedings shall be: Dutch;
 - having regard to Article 33 of the Convention on the Contract for the International Carriage of Goods by Road (CMR): where applicable, the arbitrator shall apply the provisions of the CMR.
- 2.4. Without prejudice to the provisions of Article 2.3, LCG is free to bring before the Rotterdam Court claims for amounts due and payable in respect of which the addressee of LCG's invoice has not disputed in writing the amount due within 30 days of the invoice date. LCG is also free to submit claims of an urgent nature for settlement to the Rotterdam Court.

3. Payment conditions

- 3.1. Unless the parties have agreed otherwise, the payment term for LCG's invoices is 30 days from the invoice date, whereby the invoice date is deemed to be day 1. The correctness of an invoice is established if no objection is made within this payment period, or at least within the agreed payment period.
- 3.2. The Client shall in no event be entitled to postpone, set off, partially pay or suspend any obligation which it has in respect of LCG. Unless LCG has agreed in writing with such a right of the Customer. The Customer must therefore in all circumstances pay LCG's invoices in full and within the payment term.
- 3.3. In the event of late payment, the Client shall owe 1% compound interest on the outstanding invoice amount per 30 days of late payment, or per part of a 30-day period in the case of an unexpired final period of 30 days.
- 3.4. Payments made by the Client shall always serve as payment for the interest and costs due and subsequently for the longest outstanding payable invoices, even if the Client states that the payment relates to a later invoice.
- 3.5. All extrajudicial costs to be incurred by LCG in the event of non-performance (in time or properly) by the Client shall be borne in full by the Client. In all cases in which LCG, in pursuance of performance of the agreement, issues a summons, notice of default or writ to the Customer, or in the event of proceedings against the Customer to compel the Customer to perform the agreement, the Customer shall be obliged to reimburse LCG for all costs incurred in this connection, including the full attorney fees both in and out of court.
- 3.6. Without prejudice to the Client's liability for the full extrajudicial costs pursuant to the previous paragraph, LCG is entitled to calculate the extrajudicial costs as 10% of the main sum of the claim and with a minimum of EUR 2,500.

4. Conditions applicable in the context of transport: having the transport carried out

- 4.1. In the context of (international) road transport, sea transport, (international) inland waterway transport, (international) rail transport, air transport or combined transport, LCG always acts as a forwarding agent.

All our offers and agreements are subject to Dutch law and our General Terms and Conditions ("GTC"). To consult and download these GTC click [here](#). Disputes between us and our contractual counterparties shall be settled by UNUM arbitration. We expressly reject any general terms and conditions of our contractual counterparties, unless we expressly agree in writing to the applicability of such general terms and conditions.

Chamber of Commerce: 24354019 VAT number: NL 8172.46.873.B12

IBAN: NL 94 RABO 0105299235 Swift address: RABO NL2U

Logistiek Centrum Gorinchem B.V.
Ambonstraat 2 4202 ML Gorinchem
P.O. Box 3000 4200 EA Gorinchem
Telephone number: 0031-183-229000
info@lcgterminal.nl www.lcgterminal.nl

- 4.2. With regard to LCG's activities as referred to in Article 4.1, the Dutch Forwarding Conditions (FENEX) (most recent version) apply, insofar as they are not deviated from in Articles 1, 2 and 3 of these Conditions. The Dutch Forwarding Conditions (version 2018) are attached as Annex 1a (Dutch), Annex 1b (English) and Annex 1c (German).

5. Applicable conditions for stevedoring

- 5.1. In respect of LCG's capacity and activities as a terminal operator, i.e. provider of services relating to stowage, including the loading and unloading of means of transport, the acceptance, movement and delivery of goods at the terminal, the transshipment of goods and the use of floating or other types of cranes, the General Terms and Conditions of the Rotterdam Terminal Operators Association (VRTO) (most recent version) apply, insofar as not provided for in Articles 1, 2 and 3 of these General Terms and Conditions. The General Terms and Conditions of the Rotterdam Terminal Operators Association (VRTO) are attached as Annex 2a (Dutch) and Annex 2b (English).

6. Applicable conditions for other logistics services

- 6.1. With regard to LCG's capacity and activities as provider of logistical services other than those referred to in Articles 4 and 5, including but not limited to all activities relating to (stock) management of goods, order handling, order picking, preparation for dispatch, invoicing, assembling, labelling, packaging and storage, removal and warehousing of goods, the Conditions for Logistical Activities (FENEX) (most recent version) shall apply in so far as they do not deviate from Articles 1, 2 and 3 of these Conditions. The Conditions for Logistic Activities (FENEX) are attached as Annex 3a (Dutch) and Annex 3b (English).

7. Conditions applicable to other services

- 7.1. With regard to all other activities carried out by LCG, which do not fall under one of the categories of work of LCG and agreements entered into between LCG and the Client as referred to in Articles 4 to 6 inclusive, the conditions in this article will apply.
- 7.2. Any form of liability of LCG is excluded. This applies both to liability for direct and indirect loss, and to liability for the actions of staff and auxiliary persons engaged by LCG. This excepts cases of intent or gross negligence on the part of LCG itself.
- 7.3. Any claim against LCG will become time-barred by the mere lapse of nine months, which limitation period will commence on the day following that on which the Client, or at least the injured party, became aware of the existence of any damage or possible damage.
- 7.4. The Client will indemnify LCG at all times against claims from third parties connected with the agreement between LCG and the Client, an order and/or instructions given by the Client to LCG and/or with the execution or intended execution by LCG of such an agreement, order and/or instructions.
- 7.5. Every offer made by LCG is entirely non-binding and revocable, unless and insofar as the Parties have agreed otherwise in writing. Each offer by LCG is based on execution of the Agreement under normal working conditions and during normal working hours, unless stated otherwise.

All our offers and agreements are subject to Dutch law and our General Terms and Conditions ("GTC"). To consult and download these GTC click [here](#). Disputes between us and our contractual counterparties shall be settled by UNUM arbitration. We expressly reject any general terms and conditions of our contractual counterparties, unless we expressly agree in writing to the applicability of such general terms and conditions.

Chamber of Commerce: 24354019 VAT number: NL 8172.46.873.B12
IBAN: NL 94 RABO 0105299235 Swift address: RABO NL2U

Logistiek Centrum Gorinchem B.V.
Amboonstraat 2 4202 ML Gorinchem
P.O. Box 3000 4200 EA Gorinchem
Telephone number: 0031-183-229000
info@lcgterminal.nl www.lcgterminal.nl

- 7.6. The agreement between LCG and the Client will only be effected when LCG has confirmed this agreement in writing to the Client, or has commenced execution of the assignment, whichever occurs first.
- 7.7. All prices in LCG's offer are deemed to be expressed in Euros, unless stated otherwise. Unless the parties have expressly agreed otherwise in writing, the prices stated are exclusive of: turnover tax, insurance and any duties or taxes levied by the government or other levies. Unless parties have agreed otherwise in writing, the aforementioned taxes, levies and costs shall be borne by the Customer.
- 7.8. The Customer is obliged to make all information necessary for the execution of the agreement with LCG available to LCG in time and in the manner desired by LCG. The Customer guarantees that this information is correct and complete.
- 7.9. If, between the conclusion of the agreement and its execution, (cost) price increasing circumstances should occur for LCG due to changes in legislation and regulations, government measures, currency fluctuations or changes of 5% or more in the prices of the required materials, raw materials, personnel, services or transport, LCG is entitled to increase the agreed prices accordingly and charge these to the Client.
- 7.10. Dates and/or periods will be determined approximately. If a period of time for the performance of the agreement has been agreed, LCG will endeavour to observe this as accurately as possible. Exceeding the period for whatever reason does not give the Client any right to compensation, nor the right to claim cancellation of the agreement on this basis.
- 7.11. LCG has the right to refuse to hand over to anyone any goods, documents and monies which LCG has or will have in its possession on any grounds whatsoever and for any purpose whatsoever.
- 7.12. LCG has a right of retention in respect of all goods, documents and monies which it has or will have in its possession for whatever reason and for whatever purpose, for all claims which LCG has or will have against the Customer and/or the owner of the goods, also in respect of claims which do not relate to those goods.
- 7.13. LCG has a lien on all items, documents and monies which it has or will have in its possession for whatever reason and for whatever purpose, for all claims which LCG has or will have against the Customer and/or the owner of the items.
- 7.14. LCG may also exercise the rights referred to in this Article (right of pledge, right of retention and right to refuse delivery) in respect of whatever is still owed to it by the Customer in connection with previous orders and in respect of whatever is encumbered on the item by way of cash on delivery.
- 7.15. The Client will be in default by operation of law and any claim that LCG has or obtains against the Client will be immediately due and payable without any notice of default being required in the following cases:
 - If the Client fails to fulfil its obligations, including but not limited to payment obligations, towards LCG, or fails to do so in time or properly;
 - if bankruptcy of the Client has/has been applied for, if the Client has been declared bankrupt, if the Client has requested suspension of payments or if the Client has been granted

All our offers and agreements are subject to Dutch law and our General Terms and Conditions ("GTC"). To consult and download these GTC click [here](#). Disputes between us and our contractual counterparties shall be settled by UNUM arbitration. We expressly reject any general terms and conditions of our contractual counterparties, unless we expressly agree in writing to the applicability of such general terms and conditions.

Chamber of Commerce: 24354019 VAT number: NL 8172.46.873.B12
IBAN: NL 94 RABO 0105299235 Swift address: RABO NL2U

Logistiek Centrum Gorinchem B.V.
Amboonstraat 2 4202 ML Gorinchem
P.O. Box 3000 4200 EA Gorinchem
Telephone number: 0031-183-229000
info@lcgterminal.nl www.lcgterminal.nl

- suspension of payments, or if the Client offers its creditors or part of them an arrangement or settlement;
- if the Client becomes the subject of a criminal investigation;
 - in the event of seizure of Client's assets or part thereof;
 - in the event of the sale or liquidation of the Client's business;
 - in the event of the Client's death or placement under guardianship, or if the Client loses the management or leadership of his company or part of it in some other way.
- 7.16. In the cases referred to in the preceding paragraph, LCG will have the right to suspend its performance pursuant to the agreement with the Customer and LCG will be entitled to dissolve all outstanding agreements with the Customer, without judicial intervention, by means of a written statement. The Customer will then be liable for all damage suffered by LCG, including loss of profits, incurred losses, costs and interest, transport costs, commission, judicial and extrajudicial costs, and all other costs directly or indirectly relating to the agreement.
- 7.17. The Client shall not be entitled to dissolve the agreement wholly or partially if the Client was already in default of fulfilling its obligations.
- 7.18. Force Majeure of LCG means any circumstance independent of LCG's will which prevents it from fulfilling its obligations with regard to the Customer in whole or in part, or which means that LCG cannot reasonably be required to fulfil its obligations, regardless of whether this circumstance was foreseeable at the time the agreement was entered into.
- 7.19. In the event of force majeure, LCG has the right to suspend its delivery and other obligations. LCG is also entitled to dissolve the agreement in whole or in part, or to demand that the content of the agreement be changed in such a way that execution remains possible. In no event shall LCG be obliged to pay any penalty or compensation.
- 7.20. If performance is permanently impossible or the temporary impossibility lasts longer than six months, the agreement can be dissolved by the most diligent party, without the Client being entitled to compensation for the damage suffered or to be suffered as a result of the dissolution.
- 7.21. If, in the event of termination, both on the grounds of force majeure or for any other reason, LCG has already partially fulfilled its obligations or can only partially fulfil its obligations, LCG is entitled to separately invoice the part already fulfilled or, as the case may be, the part which can be fulfilled, and the Customer is obliged to pay this invoice as if it was a separate contract.
- 7.22. In the event of partial dissolution, whether due to force majeure or for any other reason, the Customer cannot claim undoing of any performance already carried out by LCG, and LCG will have an undiminished right to payment for the performance it has already carried out.

All our offers and agreements are subject to Dutch law and our General Terms and Conditions ("GTC"). To consult and download these GTC click [here](#). Disputes between us and our contractual counterparties shall be settled by UNUM arbitration. We expressly reject any general terms and conditions of our contractual counterparties, unless we expressly agree in writing to the applicability of such general terms and conditions.

Chamber of Commerce: 24354019 VAT number: NL 8172.46.873.B12
IBAN: NL 94 RABO 0105299235 Swift address: RABO NL2U

Bijlage 1a

(als bedoeld in artikel 4 van deze Voorwaarden)

Nederlandse Expeditievoorwaarden (FENEX)

Nederlandse Versie

NEDERLANDSE EXPEDITIEVOORWAARDEN

1 mei 2018

zoals gedeponeerd bij de rechtbank te Amsterdam onder nummer 23/2018 en bij de rechtbank te
Rotterdam onder nummer 16/2018

INHOUDSOPGAVE

Definities	3
Artikel 1. Definities.....	3
Werkingsfeer	3
Artikel 2. Werkingsfeer.....	3
Artikel 3. Derden.....	4
Tot stand komen van de overeenkomst	4
Artikel 4. Totstandkoming Overeenkomst	4
Artikel 5. Douanewerkzaamheden.....	4
Vergoedingen en overige kosten	4
Artikel 6. Vergoedingen.....	5
Verzekering	5
Artikel 7. Verzekering.....	5
Uitvoering van de overeenkomst	6
Artikel 8. Aflevertijd, wijze van verzending en route	6
Artikel 9. Aanvang van de Diensten	6
Artikel 10. Behandeling van Zaken.....	6
Aansprakelijkheid.....	7
Artikel 11. Aansprakelijkheid.....	7
Artikel 12. Overmacht	8
Artikel 13. Weigering vervoerders.....	9
Dwingend recht.....	9
Artikel 14. Overeenkomst tot het doen vervoeren van goederen	9
Betaling	9
Artikel 15. Betalingsvooraarden.....	9
Artikel 16. Toerekening betalingen en rechtelijke- buitenrechteleijke kosten	10
Artikel 17. Zekerheden.....	10
Slotbepalingen	11
Artikel 18. Beëindiging van de Overeenkomst	11
Artikel 19. Procedures tegen derden	12
Artikel 20. Verjaring en verval	12
Artikel 21. Rechtskeuze	13
Artikel 22. Citeertitel.....	13
Geschillen	13
Artikel 23. Arbitrage.....	13

Definities

Artikel 1. Definities

In deze Voorwaarden wordt verstaan onder:

1. **Derde(n):** al diegenen, niet zijnde ondergeschikten, waarmee de Expediteur zich ten behoeve van de Opdrachtgever heeft verbonden, ongeacht of Expediteur zich op eigen naam of op naam van Opdrachtgever heeft verbonden;
2. **Diensten:** alle handelingen en werkzaamheden, in welke vorm en hoegenaamd ook die Expediteur voor of ten behoeve van Opdrachtgever verricht;
3. **Expediteur:** de natuurlijke of rechtspersoon die Diensten voor Opdrachtgever verricht en die gebruik maakt van deze Voorwaarden, onder welke persoon niet uitsluitend wordt verstaan de expediteur als bedoeld in Boek 8 BW;
4. **Opdrachtgever:** iedere natuurlijke of rechtspersoon die opdracht tot het verrichten van Diensten aan de Expediteur geeft en daartoe met deze de Overeenkomst sluit, ongeacht de overeengekomen wijze van betaling;
5. **Overeenkomst:** de door de Expediteur en Opdrachtgever gesloten overeenkomst met betrekking tot de door de Expediteur uit te voeren Diensten, waar deze Voorwaarden deel van uitmaken;
6. **Overmacht:** alle omstandigheden die de Expediteur redelijkerwijze niet heeft kunnen vermijden en waarvan de Expediteur de gevolgen redelijkerwijze niet heeft kunnen verhinderen;
7. **Voorwaarden:** deze Nederlandse Expeditievoorwaarden.
8. **Za(a)k(en):** de ter zake van de uitvoering van de Overeenkomst aan de Expediteur, diens hulppersoon of Derden door of namens Opdrachtgever ter beschikking te stellen of gestelde zaken.

Werkingsssfeer

Artikel 2. Werkingsssfeer

1. Deze Voorwaarden beheersen alle aanbiedingen, overeenkomsten, rechts- en feitelijke handelingen met betrekking tot de te verrichten Diensten door de Expediteur, voor zover deze niet zijn onderworpen aan dwingend recht. Op de rechtsverhouding tussen partijen zijn, ook nadat de Overeenkomst is geëindigd, deze Voorwaarden van toepassing.
2. Voor zover enige bepaling in deze Voorwaarden nietig of anderszins niet afdwingbaar is, tast dat de geldigheid van de overige bepalingen in deze Voorwaarden niet aan. Voorts zal geldend geacht worden een zodanig beding dat, wettelijk geoorloofd, de strekking van het (ver)nietig(d)e beding het meest nabij komt.

3. In geval van strijdigheden met vertaalde voorwaarden prevaleert de Nederlandse versie van deze Voorwaarden.

Artikel 3. Derden

De Opdrachtgever laat aan de Expediteur de vrije hand om ter uitvoering van de Overeenkomst Derden in te schakelen en de (algemene) voorwaarden van die Derden voor rekening en risico van Opdrachtgever te aanvaarden, tenzij met de Opdrachtgever anders is overeengekomen. Expediteur is verplicht om op verzoek van Opdrachtgever (een kopie van) de (algemene) voorwaarden waaronder hij met die Derden heeft gecontracteerd aan Opdrachtgever te overhandigen.

Tot stand komen van de overeenkomst

Artikel 4. Totstandkoming Overeenkomst

1. Alle door de Expediteur gedane aanbiedingen zijn vrijblijvend.
2. Overeenkomsten, alsmede wijzigingen en aanvullingen daarop, komen pas tot stand indien en voor zover Expediteur deze schriftelijk heeft bevestigd of Expediteur met de uitvoering van de Diensten is aangevangen.

Douanewerkzaamheden

Artikel 5. Douanewerkzaamheden

1. Het aan de Expediteur verstrekken van gegevens, die redelijkerwijze worden verstrekt voor het verrichten van douaneformaliteiten, houdt opdracht daartoe in, tenzij schriftelijk anders is overeengekomen.
2. Deze opdracht wordt door Expediteur aanvaard door middel van een uitdrukkelijke schriftelijke bevestiging of doordat de Expediteur aanvangt met de uitvoering van de douaneformaliteiten. Expediteur is nooit verplicht een opdracht tot het verrichten van douaneformaliteiten te aanvaarden.
3. Indien Expediteur bekend raakt met gegevens of omstandigheden waaruit kan worden afgeleid dat Opdrachtgever niet voldaan heeft aan artikel 9 lid 3 van deze Voorwaarden (onjuiste en / of onvolledige gegevens en / of documenten ter beschikking heeft gesteld) en op basis waarvan Expediteur de opdracht tot het verrichten van douaneformaliteiten niet zou hebben aanvaard, is Expediteur te allen tijde gerechtigd deze opdracht, al dan niet vastgelegd in een aanvullende overeenkomst en/of machtiging, zonder verplichting tot schadevergoeding, te beëindigen en niet (verder) uit te voeren.

Vergoedingen en overige kosten

Artikel 6. Vergoedingen

1. Prijsopgaven worden steeds gedaan op basis van de op het tijdstip van het aanbod (offerte) geldende prijzen. Indien tussen het moment van het aanbod en het moment van de uitvoering van de Overeenkomst één of meer kostprijsfactoren (waaronder onder meer zijn te verstaan tarieven, lonen, kosten van sociale maatregelen en/of wetten, vracht- en koersnoteringen etc.) een verhoging ondergaan, is Expediteur gerechtigd deze verhoging aan Opdrachtgever in rekening te brengen. De Expediteur dient de wijzigingen te kunnen aantonen.
2. Indien door de expediteur all-in tarieven of forfaitaire (gefixeerde) tarieven worden berekend, moeten in deze tarieven worden beschouwd te zijn begrepen alle kosten die in het algemeen bij normale afwikkeling van de opdracht voor rekening van de Expediteur komen.
3. Tenzij het tegendeel is bedoeld, zijn in all-in tarieven en in forfaitaire (gefixeerde) tarieven in ieder geval niet begrepen: rechten, belastingen en heffingen, consulaats- en legalisatiekosten, kosten voor het opmaken van bankgaranties en verzekeringspremies.
4. In geval van omstandigheden die van dien aard zijn dat bij het tot stand komen van de Overeenkomst geen rekening behoeft te worden gehouden met de kans dat zij zich zouden voordoen, die de Expediteur niet kunnen worden toegerekend en die de kosten van de uitvoering van de Diensten aanzienlijk verhogen, heeft de Expediteur aanspraak op bijbetaling. Waar mogelijk pleegt de Expediteur voorafgaand overleg met de Opdrachtgever. Alsdan zal de bijbetaling bestaan uit de extra kosten die de Expediteur heeft moeten maken teneinde de prestatie te verrichten vermeerderd met een extra naar billijkheid vast te stellen vergoeding voor de door de Expediteur te verrichten prestaties.
5. Buitengewone onkosten en hogere arbeidslonen, die ontstaan wanneer Derden krachtens enige bepaling in de desbetreffende overeenkomsten tussen Expediteur en Derden gedurende de avond, de nacht, op zaterdagen of op zon- of feestdagen in het land waar de Dienst wordt verricht, tot laden of lossen overgaan, zijn niet in de overeengekomen prijzen begrepen, tenzij zulks afzonderlijk is bedoeld. Zulke kosten moeten dientengevolge door de Opdrachtgever aan de Expediteur worden vergoed.
6. Tenzij sprake is van opzet of bewuste roekeloosheid van de Expediteur, komen bij onvoldoende laad- en /of lostijd alle daaruit voortvloeiende kosten, zoals overliggelden, wachtkosten enz. voor rekening van de Opdrachtgever, ook dan wanneer de Expediteur het cognossement en/of de charterpartij, waaruit de extra kosten voortvloeien, zonder protest heeft aangenomen. De Expediteur dient zich in te spannen om de kosten te voorkomen.

Verzekering

Artikel 7. Verzekering

1. Verzekering van welke aard ook wordt slechts voor rekening en risico van de Opdrachtgever afgesloten na aanvaarding door de Expediteur van de uitdrukkelijke schriftelijke opdracht van Opdrachtgever, waarin Opdrachtgever de te verzekeren zaken en de te verzekeren waarde duidelijk specificert. Opgaat van de waarde of het belang alleen is niet voldoende.
2. De Expediteur zal de verzekering (doen) onderbrengen bij een verzekeraar /

verzekeringsmakelaar / assurantietussenpersoon. Voor de gegoedheid van de verzekeraar / verzekeringsmakelaar / assurantietussenpersoon is de Expediteur niet verantwoordelijk noch aansprakelijk.

3. De Expediteur is, wanneer hij bij de uitvoering van de Diensten gebruik maakt van materialen, zoals bokken, kranen, vorkheftrucks en andere werktuigen, die niet standaard onder zijn uitrusting vallen, gerechtigd voor rekening van de Opdrachtgever een verzekering te sluiten, die de risico's dekt die voor de Expediteur uit het gebruik van deze werktuigen voortvloeien. Waar mogelijk pleegt de Expediteur voorafgaand overleg met de Opdrachtgever over het gebruik van dergelijke materialen. Indien geen tijdig voorafgaand overleg mogelijk is, neemt de Expediteur de maatregelen die hem het beste voorkomen in het belang van de Opdrachtgever en informeert de Opdrachtgever daaromtrent.

Uitvoering van de overeenkomst

Artikel 8. Afleverijd, wijze van verzending en route

1. Enkele vermelding door de Opdrachtgever van een tijd van aflevering bindt de Expediteur niet. Tijden van aankomst zijn geen fatale termijnen en worden door de Expediteur niet gegarandeerd, tenzij schriftelijk anders is overeengekomen.
2. Indien de Opdrachtgever daaromtrent bij zijn opdracht geen bepaalde voorschriften heeft gegeven, zijn de wijze van verzending en de route ter keuze van de Expediteur, waarbij deze steeds de documenten kan aannemen, die bij de ondernemingen, met welke hij ter uitvoering van de hem gegeven opdracht contracteert, gebruikelijk zijn.

Artikel 9. Aanvang van de Diensten

1. De Opdrachtgever is verplicht de Zaken in deugdelijke verpakking op de overeengekomen plaats, tijd en wijze ter beschikking van de Expediteur of een Derde te stellen.
2. De Opdrachtgever is verplicht de Expediteur omtrent de Zaken alsmede omtrent de behandeling daarvan tijdig al die opgaven te doen en documenten te verschaffen, waarvan hij weet of behoort te weten dat zij voor de Expediteur van belang zijn. Indien de Zaken en/of werkzaamheden onderworpen zijn aan overheidsbepalingen, waaronder begrepen douane- en accijnsbepalingen en belastingvoorschriften, dient de Opdrachtgever tijdig alle inlichtingen en documenten te verstrekken die voor de Expediteur noodzakelijk zijn om aan die bepalingen te voldoen.
3. De Opdrachtgever staat er voor in dat de door hem verstrekte gegevens en documenten juist en volledig zijn en dat alle instructies en ter beschikking gestelde Zaken in overeenstemming zijn met de wet- en regelgeving. De expediteur is niet gehouden doch wel gerechtigd te onderzoeken of de hem gedane opgaven juist en volledig zijn.

Artikel 10. Behandeling van Zaken

1. Alle manipulaties zoals controleren, bemonsteren, tarreren, tellen, wegen, meten enz. en in ontvangst nemen onder gerechtelijke expertise geschieden uitsluitend op uitdrukkelijk voorschrift van de Opdrachtgever en tegen vergoeding van de kosten.
2. Ongeacht het in lid 1 bepaalde is de Expediteur gerechtigd, maar niet verplicht, om op eigen gezag voor rekening en risico van de Opdrachtgever alle maatregelen te treffen, die hij in het belang van laatstgenoemde nodig acht. Waar mogelijk overlegt de Expediteur vooraf met de Opdrachtgever. Indien dit niet mogelijk is, neemt de Expediteur de maatregelen die hem het beste voorkomen in het belang van de Opdrachtgever en informeert de Opdrachtgever, zodra dit redelijkerwijze mogelijk is, van de genomen maatregelen en de daaraan verbonden kosten.
3. De Expediteur is geen deskundige met betrekking tot de Zaken. De Expediteur is daarom niet aansprakelijk voor enige schade die voortvloeit uit of verband houdt met enige opgave van de Expediteur met betrekking tot de toestand, aard of kwaliteit van de Zaken of ten aanzien van overeenstemming van monsters met de Zaken.

Aansprakelijkheid

Artikel 11. Aansprakelijkheid

1. Alle Diensten geschieden voor rekening en risico van de Opdrachtgever.
2. De Expediteur is - onverminderd het bepaalde in artikel 17 - niet aansprakelijk voor enige schade, tenzij de Opdrachtgever bewijst dat de schade is ontstaan door schuld of nalatigheid van de Expediteur of diens ondergeschikten.
3. De aansprakelijkheid van de Expediteur is in alle gevallen beperkt tot 10.000 SDR per gebeurtenis of reeks van gebeurtenissen met één en dezelfde schade-oorzaak. Met inachtneming van voornoemde limiet zal in geval van beschadiging, waardevermindering of verlies van de in de Overeenkomst begrepen Zaken de aansprakelijkheid verder zijn beperkt tot 4 SDR per kg beschadigd, in waarde verminderd of verloren gegaan brutogewicht.
4. De door de Expediteur te vergoeden schade zal nimmer meer bedragen dan de door de Opdrachtgever te bewijzen factuurwaarde van de Zaken, bij ontbreken waarvan de door de Opdrachtgever te bewijzen marktwaarde zal gelden op het moment dat de schade is ontstaan.
5. De Expediteur is nimmer aansprakelijk voor gederfde winst, gevolgschade en immateriële schade hoe ook ontstaan.
6. Indien bij de uitvoering van de Overeenkomst schade ontstaat waarvoor de Expediteur niet aansprakelijk is, dient de Expediteur zich, met inachtneming van het bepaalde in artikel 19 van deze Voorwaarden, in te spannen om de schade van de Opdrachtgever te verhalen op degene die voor de schade aansprakelijk is. De Expediteur is gerechtigd de daarbij gemaakte kosten aan de Opdrachtgever in rekening te brengen. Desgevraagd staat de Expediteur zijn aanspraken op de door hem ter uitvoering van de Overeenkomst ingeschakelde Derden aan

de Opdrachtgever af.

7. De Opdrachtgever is tegenover de Expediteur aansprakelijk voor alle schade – waaronder maar niet beperkt tot materiële schade, immateriële schade, gevolgschade, boeten, interesses, alsmede straffen en verbeurdverklaringen, daaronder begrepen gevolgen wegens niet of niet tijdige aanzuivering van douanedocumenten en aanspraken wegens productaansprakelijkheid en/of intellectuele eigendomsrechten – die de Expediteur direct dan wel indirect lijdt ten gevolge van onder meer de niet nakoming door Opdrachtgever van enige verplichting op grond van de Overeenkomst of op grond van toepasselijke nationale en/of internationale wet- en regelgeving, ten gevolge van enig voorval dat in de risicosfeer van Opdrachtgever is gelegen, alsmede ten gevolge van de schuld of nalatigheid in het algemeen van de Opdrachtgever en/of diens ondergeschikten en/of door hem ingeschakelde en/of werkzame derden.
8. De Opdrachtgever zal de Expediteur te allen tijde vrijwaren tegen aanspraken van derden, waaronder begrepen ondergeschikten van zowel de Expediteur als de Opdrachtgever, die verband houden met of voortvloeien uit de in het vorige lid bedoelde schade.
9. De Expediteur, die niet zelf vervoert, is, ook in geval all-in respectievelijk forfaitaire tarieven zijn overeengekomen, niet als vervoerder, maar steeds als doen vervoerder volgens titel 2 afdeling 3 van Boek 8 Burgerlijk Wetboek aansprakelijk, waarbij de aansprakelijkheid wordt beheerst door deze Voorwaarden.
10. Indien de Expediteur door de Opdrachtgever buiten overeenkomst wordt aangesproken ter zake van bij de uitvoering van de Diensten ontstane schade, dan is de Expediteur niet verder aansprakelijk dan hij dit zou zijn op grond van de Overeenkomst.
11. Kan de Expediteur ter afwering van zijn aansprakelijkheid voor een gedraging van een Derde of ondergeschikte aan de Overeenkomst een verweermiddel jegens de Opdrachtgever ontlenen, dan kan ook een Derde of ondergeschikte, indien zij op grond van deze gedraging door de Opdrachtgever wordt aangesproken, dit verweermiddel inroepen, als ware ook de Derde of ondergeschikte zelf partij bij de Overeenkomst.
12. Wordt een Expediteur ter zake van beschadiging of verlies van een Zaak of vertraging in de aflevering, buiten overeenkomst aangesproken door iemand die geen partij is bij de Overeenkomst of een door of namens de Expediteur gesloten overeenkomst tot vervoer, dan is hij tegen deze niet verder aansprakelijk dan hij uit Overeenkomst zou zijn.

Artikel 12. Overmacht

1. Ingeval van Overmacht blijft de Overeenkomst van kracht, de verplichtingen van de Expediteur worden echter voor de duur van de Overmacht opgeschorst.
2. Alle extra kosten veroorzaakt door Overmacht, zoals transport- en opslagkosten, pakhuis- of terreinhuur, overlig- en staangelden, assurantie, uitslag enz., komen ten laste van de Opdrachtgever en dienen op eerste verzoek van de Expediteur aan deze te worden voldaan.

Artikel 13. Weigering vervoerders

Indien vervoerders weigeren voor aantal, gewicht enz. te tekenen, is de Expediteur voor de gevolgen daarvan niet verantwoordelijk.

Dwingend recht

Artikel 14. Overeenkomst tot het doen vervoeren van goederen

Deze Voorwaarden laten de artikelen 8:61 lid 1 Burgerlijk Wetboek (BW), 8:62 lid 1 en 2 BW, 8:63 lid 1, 2 en 3 BW onverlet.

Betaling

Artikel 15. Betalingsvoorwaarden

1. De Opdrachtgever is verplicht de Expediteur de overeengekomen vergoedingen en de andere uit de Overeenkomst voortvloeiende kosten, vrachten, rechten, enz. bij aanvang van de Diensten te voldoen, tenzij anders overeengekomen.
2. Het risico van koersschommelingen is voor rekening van de opdrachtgever.
3. De in lid 1 bedoelde bedragen zijn ook verschuldigd indien bij de uitvoering van de Overeenkomst schade is opgetreden.
4. Indien in afwijking van lid 1 van dit artikel door de Expediteur een krediettermijn wordt toegepast, is de Expediteur gerechtigd om een kredietbeperkingstoeslag in rekening te brengen.
5. Bij opzegging of ontbinding van de overeenkomst worden alle vorderingen - ook toekomstige - van de Expediteur terstond en in hun geheel opeisbaar. In elk geval zullen alle vorderingen terstond en in hun geheel opeisbaar zijn indien:
 - het faillissement van de Opdrachtgever wordt uitgesproken, de Opdrachtgever surseance van betaling aanvraagt of anderszins de vrije beschikking geheel of voor een belangrijk deel over zijn vermogen verliest;
 - de Opdrachtgever een akkoord aan zijn schuldeisers aanbiedt, in gebreke is met de nakoming van enige financiële verplichting jegens de Expediteur, ophoudt zijn bedrijf uit te oefenen of - ingeval van een rechtspersoon maatschap of vennootschap - indien deze ontbonden wordt.
6. De Opdrachtgever is verplicht om op eerste vordering van de Expediteur zekerheid te stellen voor hetgeen de Opdrachtgever aan de Expediteur is verschuldigd dan wel wordt verschuldigd. Deze verplichting bestaat ook, indien de Opdrachtgever zelf in verband met het verschuldigde reeds zekerheid heeft moeten stellen of heeft gesteld.

7. De Expediteur is niet verplicht uit eigen middelen zekerheid te stellen voor betaling van vracht, rechten, heffingen, belastingen en/of andere kosten, zo deze mocht worden verlangd. Alle gevolgen van het niet of niet dadelijk voldoen aan het verzoek van de expediteur tot een verplichting tot zekerheidstelling komen ten laste van de Opdrachtgever.

Indien de Expediteur uit eigen middelen zekerheid heeft gesteld, is hij gerechtigd van de Opdrachtgever onverwijlde betaling van het bedrag, waarvoor zekerheid is gesteld, te vorderen.

Waar mogelijk pleegt Expediteur voorafgaand overleg met de Opdrachtgever. Indien geen tijdig voorafgaand overleg mogelijk is, neemt Expediteur de maatregelen die hem het beste voorkomen in het belang van de Opdrachtgever en informeert de Opdrachtgever daaromtrent

8. De Opdrachtgever is te allen tijde verplicht in verband met de Overeenkomst door enige overheid in te vorderen dan wel na te vorderen of na te heffen bedragen alsmede daarmee samenhangende boetes aan de Expediteur te vergoeden.

Voornoemde bedragen dienen eveneens door de opdrachtgever aan de expediteur te worden vergoed, indien de expediteur in verband met de Overeenkomst voor voornoemde bedragen door een door hem ingeschakelde derde wordt aangesproken.

9. De Opdrachtgever zal de Expediteur te allen tijde vergoeden de bedragen die als gevolg van onjuist geheven vrachten en kosten, alsmede alle extra kosten die van de Expediteur in verband met de opdracht worden gevorderd dan wel nagevorderd.
10. Beroep op verrekening van vorderingen tot betaling van vergoedingen voortvloeiend uit de Overeenkomst, van het uit anderen hoofde ter zake van de Diensten door de Opdrachtgever verschuldigde of van verdere op de Zaken drukkende kosten, met vorderingen van de Opdrachtgever of opschorting van voormelde vorderingen door Opdrachtgever is niet toegestaan.

Artikel 16. Toerekening betalingen en rechtelijke- buitenrechteleijke kosten

1. Betalingen à conto worden geacht in de eerste plaats in mindering op concurrente vorderingen te zijn geschied.
2. De Expediteur is gerechtigd om buitenrechteleijke en rechtelijke kosten ter incasso van de vordering aan de Opdrachtgever in rekening te brengen. De buitenrechteleijke incassokosten zijn verschuldigd vanaf het moment dat de Opdrachtgever in verzuim is en bedragen 10% van de vordering met een minimum van € 100,-.

Artikel 17. Zekerheden

1. De Expediteur heeft het recht de afgifte van Zaken, documenten en gelden, die de Expediteur uit welke hoofde en met welke bestemming ook onder zich heeft of zal krijgen, jegens een ieder te weigeren.
2. De Expediteur heeft een retentierecht op alle Zaken, documenten en gelden die hij uit welke

hoofde en met welke bestemming ook onder zich heeft of zal krijgen, voor alle vorderingen die de Expediteur ten laste van de Opdrachtgever en / of de eigenaar van de Zaken heeft of zal krijgen, ook ten aanzien van vorderingen welke geen betrekking hebben op die Zaken.

3. De Expediteur heeft een pandrecht op alle Zaken, documenten en gelden die de Expediteur uit welke hoofde en met welke bestemming ook onder zich heeft of zal krijgen, voor alle vorderingen die de Expediteur ten laste van de Opdrachtgever en / of de eigenaar van de Zaken heeft of zal krijgen.
4. De Expediteur zal een ieder die ten behoeve van de Opdrachtgever Zaken aan de Expediteur toevertrouwt voor het verrichten van Diensten, kunnen beschouwen als door de Opdrachtgever gevoldmachtigd tot het vestigen van een pandrecht op die Zaken.
5. Indien bij afrekening een geschil ontstaat over het verschuldigde bedrag of ter bepaling daarvan een niet spoedig uit te voeren berekening nodig is, is, naar keuze van de Expediteur, de Opdrachtgever of hij die aflevering vordert gehouden op verzoek van de Expediteur het gedeelte over de verschuldigdheid waarvan overeenstemming bestaat terstond te voldoen en voor de betaling van het betwiste gedeelte of van het gedeelte, waarvan het bedrag nog niet vaststaat, zekerheid te stellen.
6. De Expediteur kan de in dit artikel genoemde rechten (pandrecht, retentie recht en recht om afgifte te weigeren) eveneens uitoefenen voor hetgeen hem door de Opdrachtgever nog verschuldigd is in verband met voorgaande opdrachten en voor hetgeen bij wijze van rembours op de zaak drukt.
7. Verkoop van enig onderpand geschiedt voor rekening van de Opdrachtgever op de bij de wet bepaalde wijze of, indien daaromtrent overeenstemming bestaat, onderhands.
8. Op eerste verzoek van de Expediteur zal de Opdrachtgever zekerheid stellen voor door de Expediteur aan derden of overheden betaalde of te betalen kosten en andere kosten die de Expediteur maakt of voorziet te zullen maken ten behoeve van de Opdrachtgever, waaronder onder meer vracht, havenkosten, rechten, belastingen, heffingen en premies.
9. De Expediteur is niet verplicht bij gebreke van documenten vrijwaringen af te geven of zekerheden te stellen. Indien de Expediteur een vrijwaring heeft afgegeven of zekerheid heeft gesteld, is zijn Opdrachtgever gehouden hem te vrijwaren tegen alle gevolgen daarvan.

Slotbepalingen

Artikel 18. Beëindiging van de Overeenkomst

1. De Expediteur kan de Overeenkomst met onmiddellijke ingang opzeggen ingeval de Opdrachtgever:
 - zijn beroep of bedrijf geheel of voor een belangrijk deel staakt;
 - de vrije beschikking over zijn vermogen of een belangrijk deel daarvan verliest;
 - zijn rechtspersoonlijkheid verliest, wordt ontbonden of feitelijk wordt geliquideerd;

- in staat van faillissement wordt verklaard;
 - een akkoord buiten faillissement aanbiedt;
 - surseance van betaling aanvraagt;
 - de beschikking over zijn goederen of een belangrijk deel daarvan verliest ten gevolge van beslaglegging.
2. Indien de Expediteur bij voortdurende toerekenbaar tekortschiet in de nakoming van één of meerdere van haar verplichtingen onder de Overeenkomst kan de Opdrachtgever, onverminderd zijn recht op vergoeding van geleden schade conform artikel 11, de Overeenkomst met onmiddellijke ingang geheel of gedeeltelijk ontbinden, nadat:
- hij de Expediteur door aangetekend schrijven gemotiveerd heeft aangegeven waarin de Expediteur is tekort geschoten en deze daarbij een termijn van minimaal dertig dagen voor nakoming heeft gesteld en;
 - de Expediteur bij afloop van die termijn nog niet aan zijn verplichtingen heeft voldaan.
3. Indien de Opdrachtgever bij voortdurende toerekenbaar tekortschiet in de nakoming van één of meerdere van zijn verplichtingen onder de Overeenkomst kan de Expediteur onverminderd haar recht op vergoeding van geleden schade de Overeenkomst met onmiddellijke ingang geheel of gedeeltelijk ontbinden, nadat zij de Opdrachtgever door aangetekend schrijven een uiterste termijn van minimaal veertien dagen voor nakoming heeft gesteld en de Opdrachtgever bij afloop daarvan nog niet aan zijn verplichtingen heeft voldaan. Indien door het stellen van een dergelijke termijn het belang van de Expediteur bij een ongestoorde exploitatie van zijn bedrijf op onevenredige wijze zou worden geschaad, kan zij ook zonder inachtneming van een uiterste termijn de Overeenkomst ontbinden.
4. Geen der Partijen kan de Overeenkomst ontbinden indien de tekortkoming, gezien haar bijzondere aard of geringe betekenis, de ontbinding niet rechtvaardigt.

Artikel 19. Procedures tegen derden

Gerechtelijke en arbitrale procedures tegen derden worden door de Expediteur niet gevoerd, tenzij deze zich daartoe op verlangen van de Opdrachtgever en voor diens rekening en risico bereid verklaart.

Artikel 20. Verjaring en verval

1. Onverminderd het in lid 5 van dit artikel bepaalde verjaart elke vordering door het enkele verloop van negen maanden.
2. Elke vordering jegens de Expediteur vervalt door het enkele verloop van 18 maanden.
3. De in de leden 1 en 2 genoemde termijnen, vangen aan op de dag volgende op die waarop de vordering opeisbaar is geworden, dan wel de dag volgende op die waarop de benadeelde met de schade bekend is geworden. Onverminderd het hiervoor bepaalde, vangen voornoemde termijnen voor vorderingen met betrekking tot beschadiging, waardevermindering of verlies van de zaken aan op de dag volgende op dag waarop de Zaken door de Expediteur zijn afgeleverd of hadden moeten worden afgeleverd.
4. In het geval de Expediteur door derden, waaronder enige overheid, wordt aangesproken, vangen de in lid 1 en 2 genoemde termijnen aan vanaf de eerste van de volgende dagen:

- de dag volgende op die waarop de Expediteur door de derde in rechte is aangesproken;
- de dag volgende op die waarop de Expediteur de tot hem gerichte vordering heeft voldaan.

Indien de Expediteur of een door hem ingeschakelde derde in bezwaar en/of beroep is gegaan, vangen de in lid 1 en 2 genoemde termijnen aan op de dag volgende op die waarop de uitspraak in bezwaar en/of beroep definitief is geworden.

5. Tenzij de situatie als bedoeld in lid 4 van dit artikel zich voordoet, begint, indien na de termijn van verjaring één van de partijen wordt aangesproken voor hetgeen door hem aan een derde is verschuldigd, een nieuwe termijn van verjaring te lopen die drie maanden beloopt.

Artikel 21. Rechtskeuze

1. Alle Overeenkomsten waarop deze Voorwaarden van toepassing zijn, zijn onderworpen aan Nederlands recht.
2. Als plaats van vereffening en schaderegeling geldt de plaats van vestiging van de Expediteur.

Artikel 22. Citeertitel

Deze algemene voorwaarden kunnen worden aangehaald als "Nederlandse Expeditievoorwaarden".

Geschillen

Artikel 23. Arbitrage

1. Alle geschillen, die tussen de Expediteur en zijn wederpartij mochten ontstaan, zullen met uitsluiting van de gewone rechter in hoogste ressort worden beslist door drie arbiters conform het FENEX arbitragereglement. Het FENEX arbitragereglement en de actuele tarieven van de arbitrageprocedure zijn te lezen en downloaden via de FENEX website. Een geschil is aanwezig wanneer één der partijen verklaart dat dit het geval is.
Onverminderd het in de voorgaande alinea bepaalde staat het de Expediteur vrij vorderingen van opeisbare geldsommen, waarvan de verschuldigdheid niet door de wederpartij binnen vier weken na factuurdatum schriftelijk is betwist, voor te leggen aan de bevoegde Nederlandse rechter in de vestigingsplaats van de Expediteur. Eveneens staat het de expediteur vrij vorderingen met een spoedeisend karakter in kort geding voor te leggen aan de bevoegde Nederlandse rechter in de vestigingsplaats van de expediteur.
2. De arbitrage wordt beslecht door drie arbiters, tenzij geen der partijen een verzoek heeft ingediend om tot benoeming van arbiters over te gaan en partijen gezamenlijk aan het FENEX-secretariaat schriftelijk te kennen geven de arbitrage beslecht wensen te hebben door de door hen gezamenlijk benoemde arbiter, met als bijlage de schriftelijke verklaring van de door hen gezamenlijk benoemde arbiter inhoudende zijn/haar aanvaarding van de benoeming en de werking en geldigheid van het FENEX arbitragereglement.
3. Eén der arbiters wordt benoemd door de Voorzitter respectievelijk Vice-voorzitter van de FENEX; de tweede wordt benoemd door de Deken der Orde van Advocaten van het

arrondissement waarbinnen vorenbedoelde Expediteur is gevestigd; de derde wordt benoemd door beide aldus aangewezen arbiters in onderling overleg.

4. De Voorzitter van de FENEX zal een ter zake van expeditie en logistiek deskundig persoon benoemen; de Deken der Orde van Advocaten zal verzocht worden een ter zake van expeditie en logistiek deskundige jurist te benoemen; als derde arbiter zal bij voorkeur gekozen moeten worden een persoon, die deskundig is ter zake van de tak van handel of bedrijf, waarin de wederpartij van de Expediteur werkzaam is.
5. Waar toepasselijk zullen arbiters de bepalingen van internationale vervoersverdragen, waaronder onder meer het verdrag betreffende de overeenkomst tot internationaal vervoer van goederen over de weg (CMR), toepassen.

FENEX, Nederlandse Organisatie voor Expeditie en Logistiek
Boris Pasternaklaan 22-30, 2719 DA Zoetermeer
Postbus 3008, 2700 KS Zoetermeer

Annex 1b
(as referred to in article 4 of these Conditions)

Dutch Forwarding Conditions (FENEX)

English Version

DUTCH FORWARDING CONDITIONS

May 1st 2018

as lodged by FENEX with the Clerks of the District Courts of Amsterdam under number 23/2018 and
Rotterdam under number 16/2018

CONTENTS

Definitions.....	3
Article 1. Definitions.....	3
Scope.....	3
Article 2. Scope	3
Article 3. Third Parties.....	4
Conclusion of the Agreement.....	4
Article 4. Conclusion of the Agreement.....	4
Article 5. Customs work	4
Remunerations and other costs	4
Article 6. Remunerations.....	4
Insurance.....	5
Article 7. Insurance	5
Execution of the Agreement.....	6
Article 8. Delivery date, method of delivery and route	6
Article 9. Commencement of the Services	6
Article 10. Goods Handling.....	6
Liability.....	7
Article 11. Liability	7
Article 12. Force majeure	8
Article 13. Refusal of carriers	8
Imperative law	8
Article 14. The Agreement to organise transportation of goods	8
Payment.....	8
Article 15. Payment conditions.....	8
Article 16. Allocation of payments and judicial and extrajudicial costs.....	9
Article 17. Sureties.....	10
Final provisions	11
Article 18. Termination of the Agreement.....	11
Article 19. Proceedings against Third Parties	11
Article 20. Prescription and limitation	11
Article 21. Choice of law.....	12
Article 22. Reference title.....	12
Disputes	12
Article 23. Arbitration	12

Definitions

Article 1. Definitions

In these Conditions, the following terms shall have the following meanings:

1. **Third party/parties:** all of those persons, who are not employees, with whom the Freight Forwarder has an undertaking on behalf of the Client, irrespective of whether the Freight Forwarder has the undertaking in its own name or in the name of the Client;
2. **Services:** all activities and work, in any form and by whatever name, including those performed by the Freight Forwarder for or on behalf of the Client;
3. **Freight Forwarder:** the natural or legal person who performs Services on behalf of the Client and who uses these Conditions; this person is not exclusively understood to be the Freight Forwarder referred to in Book 8 of the Dutch Civil Code;
4. **Client:** every natural or legal person who provides the Freight Forwarder with an order to perform Services and concludes to that effect the Agreement, irrespective of the agreed method of payment;
5. **Agreement:** the agreement entered into by the Freight Forwarder and Client in respect of the Services to be performed by the Freight Forwarder, of which these Conditions form part;
6. **Force majeure:** all circumstances that the Freight Forwarder has reasonably been unable to avoid and in respect of which the Freight Forwarder has reasonably been unable to prevent the consequences.;
7. **Conditions:** these Dutch Forwarding Conditions.
8. **Good/Goods:** the goods to be made available or made available to the Freight Forwarder, its agent or Third Parties by or on behalf of the Client, for the purpose of executing the Agreement.

Scope

Article 2. Scope

1. These Conditions govern all offers, agreements, legal acts and actual acts relating to Services to be performed by the Freight Forwarder, insofar as these are not subject to imperative law. These Conditions apply to the legal relationship between the parties, including once the Agreement has ended.
2. Insofar as any provision in these Conditions is void or otherwise unenforceable, this does not affect the validity of the other provisions in these Conditions. Furthermore, considered to be applicable is such a stipulation (legally permissible) that is the closest to the purport of the void or voided stipulation.
3. In case the English translation differs from the Dutch text, the latter will prevail.

Article 3. Third Parties

The Client gives the Freight Forwarder free rein to engage the services of Third Parties to execute the Agreement, and to accept the (general) terms and conditions of those Third Parties at the Client's expense and risk, unless agreed otherwise with the Client. At the Client's request, the Freight Forwarder is obliged to provide (a copy of) the (general) terms and conditions under which it has entered into a contract with those Third Parties.

Conclusion of the Agreement

Article 4. Conclusion of the Agreement

1. All offers made by the Freight Forwarder are non-binding.
2. Agreements, as well as amendments of and additions to these agreements, shall only become effective if and insofar as the Freight Forwarder has confirmed these in writing or the Freight Forwarder has started to perform the Services.

Customs work

Article 5. Customs work

1. The provision of information to the Freight Forwarder, that is reasonably provided to enable customs formalities to be carried out, shall imply an order, unless otherwise agreed in writing.
2. This order is accepted by the Freight Forwarder by means of an explicit written confirmation or by the Freight Forwarder starting to carry out the customs formalities. The Freight Forwarder is never obliged to accept an order to carry out customs formalities.
3. If the Freight Forwarder becomes familiar with information or conditions which would indicate that the Client has not complied with article 9 paragraph 3 of these Conditions (has provided incorrect and/or incomplete information and/or documents) and on the basis of which the Freight Forwarder has not accepted the order to carry out customs formalities, the Freight Forwarder is at all times entitled to end this order and not carry this out (any further), which may or may not be set out in an additional agreement and/or authorisation, without any obligation to pay damages.

Remunerations and other costs

Article 6. Remunerations

1. All prices quoted shall be based on the prices that apply at the time of the offer (quotation). If between the time of the offer and the time of execution of the Agreement, one or more of the cost factors (including fees, wages, the cost of social measures and/or laws, freight prices and exchange rates, etc.) increase, the Freight Forwarder is entitled to pass on this increase to the Client. The Freight Forwarder must be able to prove the changes.

2. If the Freight Forwarder charges all-in or fixed rates, these rates shall be deemed to include all costs that, in the normal process of handling the order, are for the account of the Freight Forwarder.
3. Unless provided otherwise, all-in or fixed rates shall not include at any rate: duties, taxes and levies, consular and attestation fees, costs of preparing bank guarantees and insurance premiums.
4. In the event of circumstances that are of such a nature that when concluding the Agreement it was not deemed necessary to take into account the risk that they could occur, that cannot be attributed to the Freight Forwarder and that significantly increase the costs of the Services being performed, the Freight Forwarder is entitled to an additional payment. Where possible, the Freight Forwarder shall consult in advance with the Client. In such a case, the additional payment shall consist of the additional costs that the Freight Forwarder has had to incur in order to perform the Services, plus an additional payment - deemed fair and equitable - for the services to be performed by the Freight Forwarder.
5. Expenses of an exceptional nature and higher wages arising whenever Third Parties, by virtue of any provision in the relevant agreements between the Freight Forwarder and Third Parties, load or unload goods in the evening, at night, on Saturdays or on Sundays or public holidays in the country where the Service is being carried out, shall not be included in the agreed prices, unless specifically stated. Any such costs shall therefore be remunerated by the Client to the Freight Forwarder.
6. Other than in cases of intent or deliberate recklessness on the part of the Freight Forwarder, in the event of the loading and/or unloading time being inadequate, all costs resulting therefrom, such as demurrage, waiting times, etc. shall be borne by the Client, even when the Freight Forwarder has accepted the bill of lading and/or the charter party from which the additional costs arise without protestation. The Freight Forwarder must make every effort to avoid these costs.

Insurance

Article 7. Insurance

1. Insurance of any kind shall only be arranged at the Client's expense and risk following acceptance by the Freight Forwarder of the Client's explicit written order, in which the Client clearly specifies the goods to be insured and the value to be insured. A mere statement of the value or the interest is not enough.
2. The Freight Forwarder will take out the insurance (or arrange for this to be taken out) through an insurer / insurance broker / insurance intermediary. The Freight Forwarder is neither responsible nor liable for the solvency of the insurer / insurance broker / insurance intermediary.
3. When the Freight Forwarder uses equipment, such as derricks, cranes, fork-lift trucks and other machines to perform the Services that do not form part of its usual equipment, the Freight Forwarder shall be entitled to take out insurance at the Client's expense to cover the Freight Forwarder's risks arising from the use of such equipment. Where possible, the Freight Forwarder shall consult in advance with the Client about the use of such equipment. If no

timely prior consultation is possible, the Freight Forwarder will take the measures that seem to it to be in the best interests of the Client and shall inform the Client of that.

Execution of the Agreement

Article 8. Delivery date, method of delivery and route

1. The mere statement by the Client of a time for delivery shall not legally bind the Freight Forwarder. Arrival times are not strict deadlines and are not guaranteed by the Freight Forwarder, unless agreed otherwise in writing.
2. If the Client has not given any specific instructions about this with its order, the method of delivery and route shall be at the Freight Forwarder's discretion and the Freight Forwarder may at all times accept the documents customarily used by the firms it contracts for the purpose of carrying out its orders.

Article 9. Commencement of the Services

1. The Client is obliged to deliver the Goods to the Freight Forwarder or a Third Party in suitable packaging to the agreed location, at the agreed time and in the manner agreed.
2. In respect of the Goods, as well as in respect of the handling thereof, the Client is obliged to supply the Freight Forwarder in good time with any details and documents that it knows or ought to know, are of importance to the Freight Forwarder. If the Goods and/or activities are subject to governmental provisions, including customs and excise regulations and tax rules, the Client must provide all information and documents, in good time, that are required by the Freight Forwarder in order to comply with those provisions.
3. The Client guarantees that the information and documents that it provides are correct and complete and that all instructions and Goods that are made available comply with current legislation. The Freight Forwarder shall not be obliged but shall be entitled to investigate whether the information provided is correct and complete.

Article 10. Goods Handling

1. All operations such as inspecting, sampling, taring, tallying, weighing, measuring, etc. and receiving goods subject to appraisal by a court-appointed expert, shall take place only on the Client's specific instructions and upon remuneration of the costs thereof.
2. Notwithstanding the provisions in paragraph 1, the Freight Forwarder shall be entitled, but not obliged, on its own authority and at the Client's expense and risk, to take all such actions as it deems necessary in the Client's interest. Where possible, the Freight Forwarder shall consult in advance with the Client. If this is not possible, the Freight Forwarder shall take the measures that seem to it to be in the best interests of the Client and shall inform the Client of the measures taken and the associated costs, as soon as this is reasonably possible.
3. The Freight Forwarder is not an expert with respect to the Goods. The Freight Forwarder shall therefore in no way be liable for any damage that arises from or that is related to any notification by the Freight Forwarder with regard to the state, nature or quality of the Goods; nor shall the Freight Forwarder be under any obligation to ensure that the shipped Goods correspond with the samples.

Liability

Article 11. Liability

1. All Services shall be at the Client's expense and risk.
2. Without prejudice to the provisions in Article 17, the Freight Forwarder shall not be liable for any damage whatsoever, unless the Client can prove that the damage has been caused by fault or negligence on the part of the Freight Forwarder or the latter's employees.
3. The Freight Forwarder's liability shall in all cases be limited to 10,000 SDR per occurrence or series of occurrences with one and the same cause of damage. Taking into account the aforementioned limit, in the event of damage, loss of value or loss of the Goods in the Agreement, the liability shall be limited to 4 SDR per kilogram of damaged or devalued Goods or lost gross weight.
4. The loss to be indemnified by the Freight Forwarder shall never exceed the invoice value of the Goods, to be proved by the Client, in default whereof the market value, to be proved by the Client, at the time when the damage occurred, shall apply.
5. The Freight Forwarder shall never be liable for lost profit, consequential loss and immaterial damage, however that occurred.
6. If during the execution of the Agreement damage occurs for which the Freight Forwarder is not liable, taking into account the provisions in Article 19 of these Conditions, the Freight Forwarder shall make efforts to recover the Client's damage from the party that is liable for the damage. The Freight Forwarder shall be entitled to charge to the Client the costs incidental thereto. If so requested, the Freight Forwarder shall waive in the Client's favour its claims against Third Parties whose services it engaged for the purpose of executing the Agreement.
7. The Client shall be liable vis-a-vis the Freight Forwarder for any damage - including but not limited to material and immaterial damage, consequential damage, fines, interest, as well as penalties and confiscation, including damage on account of non-clearance or tardy clearance of customs documents and claims due to product liability and/or intellectual property rights – suffered directly or indirectly by the Freight Forwarder as a result of (amongst other things) the non-compliance by the Client of any obligation pursuant to the Agreement or pursuant to applicable national and/or international legislation, as a result of any incident that is within the control of the Client, as well as a result of the fault or negligence in general of the Client and/or its employees and/or Third Parties whose services the Client engages and/or Third Parties that work on behalf of the Client.
8. The Client shall indemnify the Freight Forwarder at all times against third-party claims, including employees of both the Freight Forwarder and the Client, connected with or ensuing from the damage referred to in the previous paragraph.
9. Even where all-in or fixed rates, as the case may be, have been agreed, the Freight Forwarder that is not a carrier but always a party that arranges transportation in accordance with title 2, section 3 of Book 8 of the Dutch Civil Code, shall be liable, whereby the liability is governed by these Conditions.

10. If a claim is made against the Freight Forwarder by the Client outside of the Agreement in respect of the damage that occurs during the execution of the Services, then the Freight Forwarder's liability shall be limited to the liability under the Agreement.
11. If to defend its liability for conduct of a Third Party or employee the Freight Forwarder derives a defence from the Agreement vis-a-vis the Client, then if it is held liable by the Client under this defence, a Third Party or employee can invoke this defence as if the Third Party or employee were also party to the Agreement.
12. In the event a Freight Forwarder is held liable outside of the Agreement with regard to damage to or loss of a Good or delay in delivery by someone who is not party to the Agreement or a transport agreement entered into by or on behalf of the Freight Forwarder, then the Freight Forwarder has no further liability than it would have under the Agreement.

Article 12. Force majeure

1. In the event of Force Majeure, the Agreement shall remain in force; the Freight Forwarder's obligations shall, however, be suspended for the duration of the Force Majeure.
2. All additional costs caused by Force Majeure, such as transport and storage charges, warehouse or yard rental, demurrage and standing fees, insurance, removal, etc., shall be borne by the Client and shall be paid to the Freight Forwarder at the latter's first request.

Article 13. Refusal of carriers

If the carriers refuse to sign for quantity, weight, etc., the Freight Forwarder shall not be liable for the consequences thereof.

Imperative law

Article 14. The Agreement to organise transportation of goods

These Conditions shall not affect articles 8:61 paragraph 1, 8:62 paragraphs 1 and 2 and 8:63 paragraphs 1,2 and 3 of the Dutch Civil Code.

Payment

Article 15. Payment conditions

1. The Client shall pay to the Freight Forwarder the agreed remunerations and other costs, freights, duties, etc. ensuing from the Agreement upon commencement of the Services, unless agreed otherwise.
2. The risk of exchange rate fluctuations shall be borne by the Client.
3. The amounts referred to in paragraph 1 shall also be due if damage has occurred during the execution of the Agreement.

4. If, in contravention of paragraph 1 of this article, the Freight Forwarder allows deferred payment, the Freight Forwarder shall be entitled to make a credit limit charge.
5. In the event of termination or dissolution of the Agreement, all claims of the Freight Forwarder - including future claims - shall be due and payable forthwith and in full. All claims shall be due and payable forthwith and in full in any case, if:
 - the bankruptcy of the Client is announced, the Client applies for suspension of payment or otherwise loses the unrestricted disposition over a significant part of its assets;
 - the Client offers a settlement to his creditors, is in default of fulfilling any financial obligation owed to the Freight Forwarder, ceases to trade or - where the Client is a legal entity or corporate body - if the legal entity or the corporate body is dissolved.
6. Upon first demand by the Freight Forwarder, the Client must provide security for the amount owed or that shall be owed by the Client to the Freight Forwarder. This obligation remains if the Client also has to provide or has provided security in relation to the amount owed.
7. The Freight Forwarder shall not be obliged, from its own means, to provide security for the payment of freight, duties, levies, taxes and/or other costs should the same be demanded. All the consequences of non-compliance or of failure to comply forthwith with a demand from the Freight Forwarder to provide security shall be borne by the Client.

If the Freight Forwarder has provided security from of its own means, it may demand that the Client immediately pays the amount for which security has been provided.

Where possible, the Freight Forwarder shall consult in advance with the Client. If no timely prior consultation is possible, the Freight Forwarder will take the measures that seem to it to be in the best interests of the Client and shall inform the Client of that.

8. The Client shall at all times be obliged to indemnify the Freight Forwarder for any amounts to be levied or additionally demanded by any authority in connection with the Agreement, as well as any related fines imposed upon the Freight Forwarder.

The Client shall also reimburse the said amounts to the Freight Forwarder if a Third Party brought in by the Freight Forwarder demands payment for the said amounts within the framework of the Agreement.

9. The Client shall at all times indemnify the Freight Forwarder for any amounts, as well as for all additional costs that may be claimed or additionally claimed from the Freight Forwarder in connection with the order, as a result of incorrectly levied freight and costs.
10. It shall not be permissible for claims receivable to be set off against payment of remunerations arising from the Agreement on any other account in respect of the Services owed by the Client or of other costs chargeable against the Goods with claims of the Client or suspension of the aforementioned claims by the Client.

Article 16. Allocation of payments and judicial and extrajudicial costs

1. Cash payments shall be deemed in the first place to have been made on account of non-preferential debts.

2. The Freight Forwarder shall be entitled to charge to the Client extrajudicial and judicial costs for collection of the claim. The extrajudicial collection costs are owed as from the time at which the Client is in default and these amount to 10% of the claim, with a minimum of € 100.00.

Article 17. Sureties

1. The Freight Forwarder has the right to refuse the delivery of Goods, documents and monies, that the Freight Forwarder has or will obtain, for whatever reason and with whatever destination, in respect of another party.
2. The Freight Forwarder has a right of retention in respect of all Goods, documents and monies that the Freight Forwarder holds or will hold for whatever reason and with whatever destination, for all claims the Freight Forwarder has or might have in future on the Client and/or the owner of the Goods, including in respect of all claims which do not relate to those Goods.
3. The Freight Forwarder has a right of lien in respect of all Goods, documents and monies that the Freight Forwarder holds or will hold for whatever reason and with whatever destination, for all claims the Freight Forwarder has or might have in future on the Client and/or the owner of the Goods.
4. The Freight Forwarder shall regard anyone who, on behalf of the Client, entrusts Goods to the Freight Forwarder for performing Services, as the Client's agent for creating a lien on those Goods.
5. If when settling the invoice a dispute arises over the amount due or if there is need for a calculation to be made for the determination of what is due that cannot be made quickly, then at the discretion of the Freight Forwarder, the Client or the party that demands delivery at the request of the Freight Forwarder is obliged to pay forthwith the part which the parties agree is due and to furnish security for the part in dispute or for the part for which the amount has not yet been established.
6. The Freight Forwarder can also exercise the rights outlined in this article (right of lien, right of retention and right to refuse delivery) for what is still owed to it by the Client in relation to previous orders and for any amounts payable by way of delivery C.O.D. in respect of the Goods.
7. The sale of any security shall take place at the account of the Client in the manner prescribed by law or - if there is consensus thereon - privately.
8. At the Freight Forwarder's first request, the Client shall furnish security for costs paid or to be paid by the Freight Forwarder to Third Parties or government authorities and other costs that the Freight Forwarder incurs or anticipates incurring, on behalf of the Client, including freight, port costs, duties, taxes, levies and premiums.
9. In the absence of documents, the Freight Forwarder is not obliged to give indemnities or furnish securities. If the Freight Forwarder has given indemnification or furnished security, the Client is obliged to indemnify the Freight Forwarder from all consequences thereof.

Final provisions

Article 18. Termination of the Agreement

1. The Freight Forwarder can terminate the Agreement with immediate effect in the event the Client:
 - discontinues its profession or business largely or in full;
 - loses the power to dispose of its assets or a substantial part thereof;
 - loses its legal personality, is dissolved or effectively liquidated;
 - is declared bankrupt
 - offers an agreement excluded from the bankruptcy proceedings;
 - applies for moratorium on payment;
 - loses the power to dispose of its goods or a substantial part thereof as a result of seizure.
2. If the Freight Forwarder consistently imputably fails to fulfil one or more of its obligations under the Agreement, without prejudice to its right to compensation for any damage that may have been suffered in accordance with article 11, the Client can dissolve the Agreement with immediate effect in full or in part after:
 - it has notified the Freight Forwarder by registered letter with reasons how the Freight Forwarder has failed to comply, stipulating a period of time of at least thirty days for fulfilment of the obligations, and;
 - on expiry of that deadline, the Freight Forwarder has not yet fulfilled the obligations.
3. If the Client consistently imputably fails to fulfil one or more of its obligations under the Agreement, without prejudice to its right to compensation for any damage that may have been suffered, the Freight Forwarder can dissolve the Agreement with immediate effect in full or in part after, by registered letter, it has stipulated a deadline to the Client of at least fourteen days for fulfilment of the obligations and upon expiry of that deadline, the Client has not yet fulfilled its obligations. If, by stipulating such a period, the Freight Forwarder's interests in the undisturbed conduct of its business would be impaired disproportionately, the Freight Forwarder may dissolve the Agreement without observing a time limit.
4. Neither of the Parties may dissolve the Agreement if, considering its special nature or limited significant, the failure does not justify dissolution with all implications thereof.

Article 19. Proceedings against Third Parties

Legal and arbitration proceedings against Third Parties shall not be conducted by the Freight Forwarder unless it agrees to do so at the Client's request and at the latter's expense and risk.

Article 20. Prescription and limitation

1. Notwithstanding the provisions in paragraph 5 of this article, every claim is subject to prescription by the expiry of a period of nine months.
2. Every claim vis-a-vis the Freight Forwarder shall be time-barred by the mere expiry of a period of 18 months.
3. The periods of time stated in paragraphs 1 and 2 commence on the day following the day on which the claim has become due and payable, or the day following the day on which the

prejudiced party had the knowledge of the loss. Notwithstanding the foregoing provisions, the aforementioned periods of time for claims with regard to damage, value depreciation or loss of the Goods, commence on the day following the day on which the Goods are delivered by the Freight Forwarder or should have been delivered.

4. In the event that the Freight Forwarder is held liable by Third Parties, including any public authority, for damages, the periods of time stated in paragraphs 1 and 2 commence as from the first of the following days:
 - the day following the day on which the Third Parties have brought action against the Freight Forwarder;
 - the day following the day on which the Freight Forwarder has settled the claim brought against it.

If the Freight Forwarder or the Third Party whose services it has engaged objects and/or appeals, the periods of time stated in paragraphs 1 and 2 commence on the day following the day on which a final ruling has been given on the objections and/or appeal.

5. Unless the situation referred to in paragraph 4 of this article occurs, if following the term of prescription a claim is brought against one of the parties for that payable by that party to a Third Party, a new term of prescription of three months commences.

Article 21. Choice of law

1. All Agreements to which these Conditions apply are governed by Dutch law.
2. The place of payment and settlement of claims shall be the Freight Forwarder's place of business.

Article 22. Reference title

These general terms and conditions can be cited as "Dutch Forwarding Conditions".

Disputes

Article 23. Arbitration

1. All disputes which may arise between the Freight Forwarder and its Other Party shall be decided by three arbitrators to the exclusion of the ordinary courts of law, in accordance with the FENEX Rules of Arbitration. The FENEX Rules of Arbitration and the current fees for the arbitration process can be read and downloaded from the FENEX website. A dispute shall exist whenever either of the parties declares that this will be so.
Without prejudice to the provisions of the preceding paragraph, the Freight Forwarder shall be at liberty to bring before the competent Dutch court in the Freight Forwarder's place of business, claims for sums of money due and payable, the indebtedness of which has not been disputed in writing by the Other Party within four weeks after the invoice date. The Freight Forwarder is also at liberty to institute interim relief proceedings for claims of an urgent nature at the competent Dutch court in the Freight Forwarder's place of business.
2. The arbitration shall be settled by three arbitrators, unless neither of the parties has submitted a request for arbitrators to be appointed and the parties have jointly informed the FENEX secretariat in writing that they wish to have the arbitration settled by an arbitrator who they have appointed jointly, appending the written declaration of the arbitrator who

they have appointed jointly containing his/her acceptance of the appointment and the force and validity of the FENEX Arbitration Rules.

3. One arbitrator shall be appointed by the Chairman or the Vice-Chairman of the FENEX; the second shall be appointed by the Dean of the Bar Association of the district in which the aforesaid Freight Forwarder has its registered office; the third shall be appointed by mutual agreement between the two arbitrators so appointed.
4. The Chairman of the FENEX shall appoint an expert on forwarding and logistics; the Dean of the Bar Association shall be asked to appoint a specialised lawyer in forwarding and logistics; the third arbitrator shall preferably be an expert on the trade and trade and industry in which the Freight Forwarder's Other Party is engaged.
5. Where applicable, arbitrators shall apply the provisions of international transport conventions, including the Convention on the Contract for the International Carriage of Goods by Road (CMR).

FENEX: Netherlands Association for Forwarding and Logistics
Boris Pasternaklaan 22-30, 2719 DA Zoetermeer
P.O. Box 3008, 2700 KS Zoetermeer

Anlage 1c
(wie in Artikel 4 dieser Bedingungen erwähnt)

Niederländische Speditionsbedingungen (FENEX)

englische Version

NIEDERLÄNDISCHE SPEDITIONSBEDINGUNGEN

1 Mai 2018

wie hinterlegt in der Geschäftsstelle des Amtsgerichts/der Amtsgerichte in Amsterdam unter
Nummer 23/2018 und Rotterdam unter Nummer 16/2018

INHALTSVERZEICHNIS

Begriffsbestimmungen	3
Artikel 1. Begriffsbestimmungen	3
Geltungsbereich	3
Artikel 2. Geltungsbereich	3
Artikel 3. Dritte	4
Zustandekommen des Vertrags.....	4
Artikel 4. Zustandekommen des Vertrags	4
Artikel 5. Zollabfertigung	4
Vergütungen und sonstige Kosten.....	5
Artikel 6. Vergütungen	5
Versicherung	5
Artikel 7. Versicherung	6
Vertragsausführung.....	6
Artikel 8. Lieferzeit, Versandart und Versandroute	6
Artikel 9. Beginn der Dienstleistungen.....	6
Artikel 10. Behandlung von Gütern	7
Haftung	7
Artikel 11. Haftung.....	7
Artikel 12. Höhere Gewalt.....	8
Artikel 13. Verweigerung seitens Frachtführern	9
Zwingendes Recht	9
Artikel 14. Vertrag über die Beförderung von Gütern	9
Zahlung.....	9
Artikel 15. Zahlungsbedingungen	9
Artikel 16. Zurechnung von Zahlungen und gerichtliche und außergerichtliche Kosten	10
Artikel 17. Sicherheiten.....	10
Schlussbestimmungen.....	11
Artikel 18. Vertragsbeendigung	11
Artikel 19. Verfahren gegen Dritte.....	12
Artikel 20. Verjährung und Verfall	12
Artikel 21. Rechtswahl.....	13
Artikel 22. Zitiertitel	13
Streitigkeiten	13
Artikel 23. Schiedsverfahren.....	13

Begriffsbestimmungen

Artikel 1. Begriffsbestimmungen

In diesen Bedingungen gelten die folgenden Begriffsbestimmungen:

1. **Dritte(r):** alle Personen, mit Ausnahme Untergebener, mit denen sich der Spediteur im Namen des Auftraggebers verpflichtet hat, unabhängig davon, ob der Spediteur sich im eigenen Namen oder im Namen des Auftraggebers verpflichtet hat;
2. **Dienstleistungen:** alle Leistungen, gleich welcher Form und unter welcher Bezeichnung, die der Spediteur für oder zugunsten des Auftraggebers erbringt;
3. **Spediteur:** die natürliche oder juristische Person, die Dienstleistungen für den Auftraggeber erbringt und diese Bedingungen zugrunde legt, wobei unter dieser Person nicht ausschließlich der Spediteur im Sinne von Buch 8 des Bürgerlichen Gesetzbuches der Niederlande (BW) zu verstehen ist;
4. **Auftraggeber:** jede natürliche oder juristische Person, die den Spediteur mit der Erbringung von Dienstleistungen beauftragt und zu diesem Zweck den Vertrag mit dem Spediteur abschließt, unabhängig von der vereinbarten Zahlungsweise;
5. **Vertrag:** der Vertrag, den der Spediteur und der Auftraggeber über die vom Spediteur zu erbringenden Leistungen geschlossen haben, zu dessen Bestandteilen diese Bedingungen gehören;
6. **Höhere Gewalt:** alle Umstände, die der Spediteur nach vernünftigem Ermessen nicht vermeiden konnte und deren Folgen der Spediteur nach vernünftigem Ermessen nicht verhindern konnte;
7. **Bedingungen:** diese Niederländischen Speditionsbedingungen.
8. **Gut/Güter:** die Güter, die dem Spediteur, seinen Hilfspersonen oder Dritten von oder im Namen des Auftraggebers im Zusammenhang mit der Erfüllung des Vertrags zur Verfügung gestellt werden.

Geltungsbereich

Artikel 2. Geltungsbereich

1. Diese Bedingungen gelten für alle Angebote, Verträge, Rechtsgeschäfte und tatsächlichen Handlungen, die sich auf die vom Spediteur zu erbringenden Dienstleistungen beziehen, soweit sie nicht zwingendem Recht unterliegen. Diese Bedingungen gelten auch nach der Vertragsbeendigung für das Rechtsverhältnis zwischen den Parteien.
2. Sofern eine Bestimmung dieser Bedingungen nichtig oder nicht anderweitig durchsetzbar ist, berührt dies nicht die Gültigkeit der übrigen Bestimmungen dieser Bedingungen. Ferner wird

daraufhin eine Klausel für geltend erachtet, die der unwirksamen Klausel, soweit gesetzlich zulässig, am nächsten kommt.

3. Falls die deutsche Übersetzung abweicht vom niederländischen Wortlaut gilt die niederländischen Originalfassung.

Artikel 3. Dritte

Der Auftraggeber überlässt es dem Spediteur, Dritte in die Vertragserfüllung einzubeziehen und die (allgemeinen) Geschäftsbedingungen dieser Dritten auf Kosten und Gefahr des Auftraggebers zu akzeptieren, sofern mit dem Auftraggeber nichts anderes vereinbart wurde. Der Spediteur ist verpflichtet, dem Auftraggeber auf dessen Verlangen eine Kopie der (allgemeinen) Geschäftsbedingungen, zu denen er mit diesen Dritten Verträge abgeschlossen hat, auszuhändigen.

Zustandekommen des Vertrags

Artikel 4. Zustandekommen des Vertrags

1. Vom Spediteur abgegebene Angebote sind stets unverbindlich.
2. Verträge sowie deren Änderungen und Ergänzungen kommen erst zustande, wenn und soweit der Spediteur sie schriftlich bestätigt oder mit der Erbringung der Leistungen begonnen hat.

Zollabfertigung

Artikel 5. Zollabfertigung

1. Sofern nicht schriftlich anders vereinbart, stellt die Erteilung von Informationen, die dem Spediteur für die Erledigung der Zollformalitäten in angemessener Weise zur Verfügung gestellt werden, einen entsprechenden Auftrag dar.
2. Dieser Auftrag wird vom Spediteur entweder durch eine ausdrückliche schriftliche Bestätigung oder durch den Beginn der Erledigung der Zollformalitäten angenommen. Der Spediteur ist keinesfalls verpflichtet, einen Auftrag zur Erledigung der Zollformalitäten anzunehmen.
3. Werden dem Spediteur Informationen oder Umstände bekannt, aus denen sich ableiten lässt, dass der Auftraggeber gegen Artikel 9 Absatz 3 dieser Bedingungen verstößen hat (Vorlage unrichtiger und/oder unvollständiger Angaben und/oder Dokumente) und aufgrund derer der Spediteur den Auftrag zur Erledigung der Zollformalitäten nicht angenommen hätte, ist der Spediteur jederzeit berechtigt, diesen Auftrag ohne Schadenersatzpflicht zu beenden und nicht (weiter) auszuführen, unabhängig davon, ob er in einem Zusatzvertrag festgelegt ist oder nicht.

Vergütungen und sonstige Kosten

Artikel 6. Vergütungen

1. Preisangaben erfolgen stets auf Basis der zum Zeitpunkt des Angebots (der Offerte) geltenden Preise. Kommt es zwischen dem Zeitpunkt der Angebotsabgabe und dem Zeitpunkt der Vertragsausführung bei einem oder mehreren Kostenfaktoren (einschließlich solcher Faktoren wie Tarife, Löhne, Kosten für sozialen Maßnahmen und/oder Gesetze, Fracht- und Wechselkursnotierungen etc.) zu einer Erhöhung, ist der Spediteur berechtigt, diese Erhöhung dem Auftraggeber in Rechnung zu stellen. Der Spediteur hat die Änderungen nachweisen zu können.
2. Werden vom Spediteur All-inclusive- oder Pauschalpreise (Festpreise) in Rechnung gestellt, so sind in diesen Preisen alle Kosten als inbegriffen zu betrachten, die bei normaler Ausführung des Auftrages in der Regel zu Lasten des Spediteurs gehen.
3. In den All-inclusive- oder Pauschalpreisen (Festpreisen) sind, soweit nicht anders vereinbart, in jedem Fall nicht enthalten: Zölle, Steuern und Abgaben, Konsulats- und Legalisierungskosten, Kosten für die Erstellung von Bankgarantien und Versicherungsprämien.
4. Im Falle von dem Spediteur nicht anzulastenden Umständen, deren Eintritt aufgrund ihrer Art bei Vertragsabschluss nicht berücksichtigt zu werden brauchte und die zu einer erheblichen Kostensteigerung der Dienstleistungen führen, hat der Spediteur Anspruch auf eine zusätzliche Zahlung. Falls möglich setzt sich der Spediteur diesbezüglich im Voraus mit dem Auftraggeber in Verbindung. In diesem Fall setzt sich die Zuzahlung aus den Mehrkosten zusammen, die dem Spediteur bei der Ausführung der Leistung anfallen, zuzüglich einer zusätzlichen, im billigen Ermessen festzulegenden Vergütung für die vom Spediteur zu erbringenden Leistungen.
5. Außerordentliche Unkosten und höhere Arbeitsentgelte, die entstehen, wenn Dritte aufgrund einer Bestimmung in den betreffenden Verträgen zwischen dem Spediteur und dem Dritten in den Abend- oder Nachstunden, samstags oder sonntags oder an einem gesetzlichen Feiertag in dem Land, in dem die Dienstleistung erbracht wird, be- oder entladen, sind in den vereinbarten Preisen nicht enthalten, sofern sie nicht gesondert vereinbart wurden. Derartige Kosten sind dem Spediteur daher vom Auftraggeber zu erstatten.
6. Abgesehen von Vorsatz oder grob fahrlässigem Handeln auf Seiten des Spediteurs gehen bei unzureichender Be- und/oder Entladezeit alle daraus resultierenden Kosten, wie Überliegegelder, Wartekosten etc., auf Rechnung des Auftraggebers, auch wenn der Spediteur das Konnossement und/oder den Chartervertrag, aus dem sich die Mehrkosten ergeben, ohne Protest angenommen hat. Der Spediteur hat sich dafür einzusetzen, die Kosten zu vermeiden.

Versicherung

Artikel 7. Versicherung

1. Eine Versicherung gleich welcher Art auf Kosten und Gefahr des Auftraggebers wird erst abgeschlossen, wenn der Spediteur den ausdrücklichen schriftlichen Auftrag des Auftraggebers akzeptiert hat, in dem dieser die zu versichernden Güter und den zu versichernden Wert eindeutig spezifiziert hat. Eine Angabe des Wertes oder der Bedeutung allein ist unzureichend.
2. Der Spediteur veranlasst den Abschluss der Versicherung bei einem Versicherer, Versicherungsmakler oder Versicherungsvermittler. Eine Verantwortlichkeit oder Haftung des Spediteurs für die Bonität des Versicherers, Versicherungsmaklers bzw. Versicherungsvermittlers ist ausgeschlossen.
3. Setzt der Spediteur bei der Erbringung der Dienstleistungen Gerätschaften wie Böcke, Kräne, Gabelstapler und andere Werkzeuge ein, die nicht zu seiner Standardausrüstung gehören, ist er berechtigt, auf Rechnung des Auftraggebers eine Versicherung abzuschließen, welche die Risiken abdeckt, die dem Spediteur aus der Verwendung dieser Werkzeuge entstehen. Der Spediteur stimmt sich nach Möglichkeit im Voraus mit dem Auftraggeber über die Verwendung solcher Gerätschaften ab. Ist eine frühzeitige Besprechung im Vorfeld nicht möglich, trifft der Spediteur Maßnahmen, die aus seiner Sicht den Interessen des Auftraggebers am besten dienen, und setzt den Auftraggeber davon in Kenntnis.

Vertragsausführung

Artikel 8. Lieferzeit, Versandart und Versandroute

1. Die bloße Angabe einer Lieferzeit durch den Auftraggeber ist für den Spediteur nicht bindend. Ankunftszeiten sind keine Leistungsfristen und werden vom Spediteur nicht garantiert, sofern keine anderen schriftlichen Vereinbarungen getroffen wurden.
2. Hat der Auftraggeber bei seinem Auftrag diesbezüglich keine besonderen Weisungen erteilt, liegen Versandart und Versandroute im Ermessen des Spediteurs, der dabei jederzeit die Dokumente annehmen kann, die in den Unternehmen, mit denen er zur Ausführung des ihm erteilten Auftrags einen Vertrag abschließt, üblich sind.

Artikel 9. Beginn der Dienstleistungen

1. Der Auftraggeber ist verpflichtet, die Güter dem Spediteur oder einem Dritten in ordnungsgemäßer Verpackung am vereinbarten Ort und Zeitpunkt und auf die vereinbarte Art und Weise zur Verfügung zu stellen.
2. Der Auftraggeber ist verpflichtet, dem Spediteur rechtzeitig alle Angaben und Unterlagen über die Güter sowie deren Behandlung zur Verfügung zu stellen, von denen er weiß oder wissen muss, dass sie für den Spediteur von Bedeutung sind. Unterliegen die Güter und/oder Tätigkeiten staatlichen Vorschriften, einschließlich Zoll- sowie Abgaben- und Steuervorschriften, hat der Auftraggeber alle Informationen und Unterlagen, die erforderlich sind, damit der Spediteur diese Vorschriften einhalten kann, rechtzeitig zur Verfügung zu stellen.

3. Der Auftraggeber gewährleistet, dass die von ihm erteilten Angaben und vorgelegten Unterlagen korrekt und vollständig sind und dass alle Anweisungen und zur Verfügung gestellten Güter den gesetzlichen Bestimmungen und Vorschriften entsprechen. Der Spediteur ist nicht verpflichtet, jedoch berechtigt, die Richtigkeit und Vollständigkeit der ihm erteilten Angaben zu prüfen.

Artikel 10. Behandlung von Gütern

1. Sämtliche Handlungen wie Kontrollieren, Entnehmen von Proben, Tarieren, Zählen, Wiegen, Messen etc. sowie die Entgegennahme unter gerichtlicher Begutachtung erfolgen ausschließlich auf ausdrückliche Anweisung des Auftraggebers und gegen Kostenerstattung.
2. Unbeschadet der Bestimmungen in Absatz 1 ist der Spediteur berechtigt, aber nicht verpflichtet, eigenständig auf Gefahr und Kosten des Auftraggebers alle Maßnahmen zu treffen, die er im Interesse des Auftraggebers für notwendig erachtet. Falls möglich setzt sich der Spediteur diesbezüglich im Voraus mit dem Auftraggeber in Verbindung. Ist dies nicht möglich, trifft der Spediteur die aus seiner Sicht im Interesse des Auftraggebers bestmöglichen Maßnahmen und setzt den Auftraggeber möglichst umgehend von den getroffenen Maßnahmen und den damit verbundenen Kosten in Kenntnis.
3. Der Spediteur ist kein Sachverständiger in Bezug auf die Güter. Der Spediteur haftet daher nicht für Schäden, die aus oder in Zusammenhang mit einer Angabe des Spediteurs über den Zustand, die Beschaffenheit oder die Qualität der Güter oder die Übereinstimmung von Mustern mit den Gütern entstehen.

Haftung

Artikel 11. Haftung

1. Alle Dienstleistungen werden auf Rechnung und Gefahr des Auftraggebers erbracht.
2. Unbeschadet der Bestimmungen in Artikel 17 haftet der Spediteur nicht für Schäden, es sei denn, der Auftraggeber weist nach, dass der Schaden durch Verschulden oder Fahrlässigkeit des Spediteurs oder seiner Untergebenen verursacht wurde.
3. Die Haftung des Spediteurs ist in allen Fällen auf 10.000 SZR pro Ereignis oder Reihe von Ereignissen mit gleicher Schadensursache beschränkt. Unter Beachtung der vorgenannten Begrenzung ist die Haftung bei Beschädigung, Wertminderung oder Verlust der im Vertrag genannten Güter des Weiteren auf 4 SZR pro Kilogramm Bruttogewicht der beschädigten, wertgeminderten oder verlorengegangenen Güter beschränkt.
4. Der vom Spediteur zu ersetzende Schaden übersteigt keinesfalls den vom Auftraggeber nachzuweisenden Rechnungswert der Güter, in Ermangelung dessen der vom Auftraggeber nachzuweisende Verkehrswert zum Zeitpunkt des Schadeneintritts gilt.
5. Der Spediteur haftet – unabhängig von der Entstehung – keinesfalls für entgangenen Gewinn, Folgeschäden und immaterielle Schäden.

6. Tritt bei der Vertragsausführung ein Schaden ein, für den der Spediteur nicht haftet, hat der Spediteur unter Beachtung der Bestimmungen in Artikel 19 dieser Bedingungen alle Anstrengungen zu unternehmen, den Schaden des Auftraggebers gegenüber der für den Schaden verantwortlichen Person geltend zu machen. Der Spediteur ist berechtigt, die in diesem Zusammenhang angefallenen Kosten dem Auftraggeber in Rechnung zu stellen. Auf Verlangen tritt der Spediteur seine Ansprüche gegenüber die von ihm bei der Vertragsausführung eingeschalteten Dritten an den Auftraggeber ab.
7. Der Auftraggeber haftet dem Spediteur gegenüber für alle Schäden, einschließlich, aber nicht beschränkt auf Sachschäden, immaterielle Schäden, Folgeschäden, Bußgelder, Zinsen sowie Strafen und Konfiskationen, darin die sich aus der versäumten oder verspäteten Zollabwicklung und aus Ansprüchen auf Produkthaftung und/oder aus geistigen Eigentumsrechten ergebenden Folgen inbegriffen, die dem Spediteur direkt oder indirekt unter anderem infolge des Versäumnisses des Auftraggebers in der Erfüllung einer aufgrund des Vertrags oder anwendbarer nationaler und/oder internationaler Rechtsvorschriften, infolge eines Ereignisses, das in den Einflussbereich des Auftraggebers fällt, sowie im Allgemeinen infolge eines Verschuldens oder einer Fahrlässigkeit auf Seiten des Auftraggebers und/oder dessen Untergebenen und/oder von für ihn tätigen oder von ihm eingeschalteten Dritten entstehen.
8. Der Auftraggeber ist verpflichtet, den Spediteur jederzeit von Ansprüchen Dritter, einschließlich der Mitarbeiter sowohl des Spediteurs als auch des Auftraggebers, im Zusammenhang mit dem oder infolge des im vorigen Absatz genannten Schadens freizustellen.
9. Der Spediteur, der die Güter nicht selbst befördert, haftet, auch wenn All-inclusive- oder Pauschalpreise vereinbart wurden, nicht als Frachtführer, sondern als Geschäftsbesorgungsspediteur im Sinne von Titel 2 Abschnitt 3 Buch 8 des Bürgerlichen Gesetzbuches der Niederlande, wobei die Haftung nach diesen Bedingungen geregelt ist.
10. Wird der Spediteur vom Auftraggeber außerhalb des Geltungsbereichs des Vertrags für Schäden, die sich aus der Erbringung der Leistungen ergeben, belangt, ist die Haftung des Spediteurs auf die vertragliche Haftung begrenzt.
11. Kann der Spediteur zum Ausschluss seiner Haftung für eine Handlung eines Dritten oder Untergebenen gegenüber dem Auftraggeber aus dem Vertrag ein Verteidigungsmittel ableiten, ist auch ein Dritter oder Untergebener, sollte er aufgrund dieser Handlung vom Auftraggeber belangt werden, berechtigt, sich auf dieses Verteidigungsmittel zu berufen, als wäre auch der Dritte oder Untergebene selbst Vertragspartei.
12. Wird ein Spediteur wegen Beschädigung oder Verlust eines Gutes oder verspäteter Lieferung von einer Person, die nicht Vertragspartei des Vertrags oder eines im Namen des Spediteurs abgeschlossenen Beförderungsvertrags ist, außervertraglich belangt, ist seine Haftung dieser gegenüber auf die vertragliche Haftung begrenzt.

Artikel 12. Höhere Gewalt

1. Im Falle höherer Gewalt bleibt der Vertrag in Kraft, werden die Verpflichtungen des Spediteurs jedoch für die Dauer der höheren Gewalt ausgesetzt.

- Alle durch höhere Gewalt verursachten Mehrkosten, wie Transport- und Lagerkosten, Lager- oder Geländemiete, Überliege- und Standgelder, Versicherungen, Auslagerung etc., gehen zu Lasten des Auftraggebers und sind dem Spediteur auf dessen erste Aufforderung hin zu zahlen.

Artikel 13. Verweigerung seitens Frachtführern

Verweigern Frachtführer die Abzeichnung von Stückzahl, Gewicht etc., entsteht dem Spediteur keinerlei Haftung für die sich daraus ergebenden Folgen.

Zwingendes Recht

Artikel 14. Vertrag über die Beförderung von Gütern

Diese Bedingungen gelten unbeschadet von Artikel 8:61 Absatz 1, Artikel 8:62 Absatz 1 und 2 und Artikel 8:63 Absatz 1, 2 und 3 des Bürgerlichen Gesetzbuches der Niederlande.

Zahlung

Artikel 15. Zahlungsbedingungen

- Sofern nicht anders vereinbart, ist der Auftraggeber verpflichtet, dem Spediteur die vereinbarten Vergütungen und sonstigen sich aus dem Vertrag ergebenden Kosten, Frachtgelder, (Zoll-)Gebühren etc. bei Beginn der Leistungen zu zahlen.
- Das Risiko von Wechselkursschwankungen geht zu Lasten des Auftraggebers.
- Die in Absatz 1 genannten Beträge sind auch dann fällig, wenn bei der Vertragsausführung ein Schaden entstanden ist.
- Räumt der Spediteur, abweichend von Absatz 1 dieses Artikels, eine Zahlungsfrist ein, ist der Spediteur berechtigt, einen Aufschlag in Rechnung zu stellen.
- Im Falle der Kündigung oder Auflösung des Vertrags werden alle Forderungen des Spediteurs, d. h. auch künftige Forderungen, sofort und in voller Höhe fällig. In jedem Fall sind alle Forderungen sofort fällig und in voller Höhe zahlbar, wenn:
 - gegen den Auftraggeber ein Insolvenzverfahren eröffnet wird, der Auftraggeber einen Zahlungsaufschub beantragt oder die freie Verfügung über sein gesamtes Vermögen oder einen wesentlichen Teil davon auf andere Weise verliert;
 - der Auftraggeber seinen Gläubigern einen Vergleich anbietet, mit der Erfüllung einer finanziellen Verbindlichkeit gegenüber dem Spediteur in Verzug ist, sein Geschäft nicht länger ausübt oder - im Falle einer juristischen Person oder Gesellschaft - im Falle seiner Auflösung.
- Der Auftraggeber ist verpflichtet, auf erste Aufforderung des Spediteurs Sicherheit für das zu leisten, was der Auftraggeber dem Spediteur dann oder in Zukunft schuldet. Diese

Verpflichtung gilt auch dann, wenn der Auftraggeber selbst bereits eine Sicherheit für den geschuldeten Betrag zu leisten hatte oder geleistet hat.

7. Wird Sicherheit verlangt, ist der Spediteur nicht verpflichtet, aus eigenen Mitteln Sicherheit für die Zahlung von Frachtgeldern, Zöllen, Abgaben, Steuern und/oder sonstigen Kosten zu leisten. Alle Folgen, die sich aus dem Verlangen des Spediteurs nach einer Sicherheitsleistung ergeben, gehen zu Lasten des Auftraggebers.

Hat der Spediteur aus eigenen Mitteln Sicherheit geleistet, ist er berechtigt, vom Auftraggeber die sofortige Zahlung des Betrages, für den Sicherheit geleistet wurde, zu verlangen.

Falls möglich setzt sich der Spediteur diesbezüglich im Voraus mit dem Auftraggeber in Verbindung. Ist eine frühzeitige Besprechung im Vorfeld nicht möglich, trifft der Spediteur Maßnahmen, die aus seiner Sicht den Interessen des Auftraggebers am besten dienen, und setzt den Auftraggeber davon in Kenntnis.

8. Der Auftraggeber ist jederzeit verpflichtet, dem Spediteur alle in Zusammenhang mit dem Vertrag staatlicherseits ein- oder nachzufordernden Beträge sowie alle damit in Verbindung stehenden Bußgelder zu erstatten.

Der Auftraggeber hat dem Spediteur diese Beträge auch dann zu erstatten, wenn der Spediteur in Zusammenhang mit dem Vertrag von einem von ihm eingeschalteten Dritten für diese Beträge haftbar gemacht wird.

9. Der Auftraggeber hat dem Spediteur jederzeit die Beträge, die infolge falsch erhobener Frachtgelder und Kosten gefordert oder nachgefordert werden, sowie alle dadurch vom Spediteur zusätzlich geforderten oder nachgeforderten Kosten zu erstatten.
10. Eine Verrechnung von sich aus dem Vertrag ergebenden Schadenersatzforderungen, von anderen aufgrund der Dienstleistungen vom Auftraggeber geschuldeten Beträgen oder von weiteren Kosten im Zusammenhang mit den Gütern mit Forderungen des Auftraggebers oder eine Aussetzung der vorgenannten Forderungen durch den Auftraggeber ist nicht zulässig.

Artikel 16. Zurechnung von Zahlungen und gerichtliche und außergerichtliche Kosten

1. Abschlagszahlungen gelten in erster Linie als Minderung von unbesicherten Forderungen.
2. Der Spediteur ist berechtigt, dem Auftraggeber im Rahmen der Einziehung der Forderung anfallende außergerichtliche und gerichtliche Kosten in Rechnung zu stellen. Die außergerichtlichen Inkassokosten sind ab dem Zeitpunkt des Verzugs des Auftraggebers fällig und belaufen sich auf 10 % der Forderung mit einem Mindestbetrag von 100,- Euro.

Artikel 17. Sicherheiten

1. Der Spediteur ist gegenüber jedem berechtigt, die Herausgabe von Gütern, Dokumenten und Geldern, die der Spediteur aus welchem Grund und zu welchem Zweck auch immer in seinem Besitz hat oder haben wird, zu verweigern.
2. Der Spediteur hat für alle Forderungen, die er gegen den Auftraggeber und/oder den Eigentümer der Güter hat oder haben wird, einschließlich von Forderungen, die sich nicht auf

diese Güter beziehen, ein Zurückbehaltungsrecht an allen Gütern, Dokumenten und Geldern, die er aus welchem Grund und zu welchem Zweck auch immer in seinem Besitz hat oder haben wird.

3. Der Spediteur hat für alle Forderungen, die der Spediteur gegen den Auftraggeber und/oder den Eigentümer der Güter hat oder haben wird, einschließlich von Forderungen, die sich nicht auf diese Güter beziehen, ein Pfandrecht an allen Gütern, Dokumenten und Geldern, die er aus welchem Grund und zu welchem Zweck auch immer in seinem Besitz hat oder haben wird.
4. Der Spediteur kann jede Person, die dem Spediteur Güter zur Erbringung von Dienstleistungen für den Auftraggeber anvertraut, als vom Auftraggeber bevollmächtigt betrachten, ein Pfandrecht an diesen Gütern zu bestellen.
5. Kommt es bei der Abrechnung zu einer Streitigkeit über den geschuldeten Betrag oder ist für dessen Festlegung eine nicht zügig vorzunehmende Berechnung erforderlich, ist nach Ermessen des Speditors der Auftraggeber oder die Person, die die Herausgabe fordert, verpflichtet, auf Verlangen des Speditors unverzüglich den unstrittigen Teil der Schuld zu begleichen und für die Zahlung des strittigen Teils oder des noch nicht festgelegten Teils Sicherheit zu leisten.
6. Der Spediteur ist berechtigt, die in diesem Artikel genannten Rechte (Pfandrecht, Zurückbehaltungsrecht und Herausgabeverweigerungsrecht) auch für das auszuüben, was ihm der Auftraggeber noch in Zusammenhang mit früheren Aufträgen schuldet, und für das, was durch die Nachnahme auf dem Gut lastet.
7. Die Verwertung einer Sicherheit erfolgt auf Rechnung des Auftraggebers in der gesetzlich vorgeschriebenen Weise oder, falls darüber Einvernehmen besteht, aus privater Hand.
8. Der Auftraggeber hat für vom Spediteur an Dritte oder Behörden gezahlte oder zu zahlende Kosten und sonstige Kosten, die dem Spediteur zugunsten des Auftraggebers entstehen, darunter unter anderem Frachtgelder, Hafengebühren, Zölle, Steuern, Abgaben und Prämien inbegriffen, auf erstes Verlangen des Speditors Sicherheit zu leisten.
9. Im Falle fehlender Dokumente ist der Spediteur nicht verpflichtet, Gewährleistungen abzugeben oder Sicherheiten zu leisten. Hat der Spediteur eine Gewährleistung oder Sicherheit geleistet, ist der Auftraggeber verpflichtet, ihn von allen daraus entstehenden Folgen freizustellen.

Schlussbestimmungen

Artikel 18. Vertragsbeendigung

1. Der Spediteur ist berechtigt, den Vertrag mit sofortiger Wirkung zu kündigen, wenn der Auftraggeber:
 - sein Gewerbe oder Unternehmen ganz oder teilweise aufgibt;
 - die freie Verfügungsgewalt über sein Vermögen oder einen wesentlichen Teil davon verliert;
 - seine Rechtspersönlichkeit verliert, aufgelöst wird oder faktisch liquidiert wird;

- für insolvent erklärt wird;
 - einen Vergleich außerhalb der Insolvenz anbietet;
 - einen Zahlungsaufschub beantragt;
 - durch Pfändung die Verfügungsgewalt über sein Eigentums oder einen wesentlichen Teil davon verliert.
2. Sollte sich der Spediteur bei der Erfüllung seiner vertraglichen Verpflichtungen ein zurechenbares Versäumnis zuschulden kommen lassen, hat der Auftraggeber, unbeschadet seines Schadenersatzanspruchs nach Artikel 11, das Recht, den Vertrag fristlos ganz oder teilweise aufzulösen, nachdem:
 - er dem Spediteur mittels Einschreiben mit Begründung auf dessen Versäumnis hingewiesen und dabei eine Nachfrist von mindestens dreißig Tagen gewährt hat;
 - der Spediteur seine Verpflichtung nach Ablauf dieser Frist noch nicht erfüllt hat.
 3. Versäumt es der Auftraggeber fortwährend eine oder mehrere seiner Verpflichtungen aus dem Vertrag zu erfüllen, ist der Spediteur unbeschadet seines Anspruchs auf Ersatz des erlittenen Schadens berechtigt, den Vertrag mit sofortiger Wirkung ganz oder teilweise auflösen, nachdem er dem Auftraggeber mittels Einschreiben eine Nachfrist von mindestens vierzehn Tagen gesetzt hat und der Auftraggeber seine Verpflichtungen nach deren Ablauf noch nicht erfüllt hat. Würde die Setzung einer solchen Frist den ungestörten Geschäftsbetrieb des Spediteurs unverhältnismäßig stark beeinträchtigen, ist er berechtigt, den Vertrag auch ohne Einhaltung einer Nachfrist aufzulösen.
 4. Lässt sich die Vertragsauflösung nicht durch die besondere Art oder geringfügige Bedeutung des Versäumnisses rechtfertigen, ist es keiner der Vertragsparteien erlaubt, den Vertrag aufzulösen.

Artikel 19. Verfahren gegen Dritte

Der Spediteur führt keine Gerichts- und Schiedsverfahren gegen Dritte, es sei denn, er erklärt sich auf Verlangen des Auftraggebers bereit, dies auf Kosten und Gefahr des Auftraggebers zu tun.

Artikel 20. Verjährung und Verfall

1. Unbeschadet der Bestimmungen in Absatz 5 dieses Artikels verjährt jede Forderung nach dem bloßen Verstreichen von neun Monaten.
2. Jede Forderung gegen den Spediteur erlischt durch das bloße Verstreichen von 18 Monaten.
3. Die in Absatz 1 und 2 genannten Fristen beginnen an dem Tag, nachdem die Forderung fällig geworden ist, oder an dem Tag, nachdem der Geschädigte von dem Schaden Kenntnis erlangt hat. Unbeschadet der vorstehenden Bestimmungen beginnen die vorgenannten Forderungsfristen in Bezug auf Beschädigung, Wertminderung oder Verlust der Güter an dem Tag, nachdem die Güter vom Spediteur abgeliefert wurden oder hätten abgeliefert werden müssen.
4. Für den Fall, dass der Spediteur von Dritten, einschließlich Behörden, belangt wird, beginnen die in Absatz 1 und 2 genannten Fristen am ersten der folgenden Tage:
 - an dem Tag, nachdem der Spediteur von dem Dritten verklagt wurde;
 - an dem Tag, nachdem der Spediteur die gegen ihn gerichtete Forderung beglichen hat.

Hat der Spediteur oder ein von ihm eingeschalteter Dritter Einspruch und/oder Berufung eingelegt, beginnen die in Absatz 1 und 2 genannten Fristen an dem Tag, nachdem die Entscheidung über den Einspruch und/oder die Berufung rechtskräftig geworden ist.

5. Tritt die in Absatz 4 dieses Artikels genannte Situation nicht ein, beginnt, falls nach Ablauf der Verjährungsfrist eine der Parteien für das, was sie einem Dritten schuldet, belangt wird, eine neue Verjährungsfrist von drei Monaten.

Artikel 21. Rechtswahl

1. Alle Verträge, auf die diese Bedingungen Anwendung finden, unterliegen dem niederländischen Recht.
2. Als Erfüllungs- und Schadenregulierungsort gilt der Geschäftssitz des Spediteurs.

Artikel 22. Zitertitel

Diese Allgemeinen Bedingungen können als "Niederländische Speditionsbedingungen" zitiert werden.

Streitigkeiten

Artikel 23. Schiedsverfahren

1. Alle zwischen dem Spediteur und seinem Vertragspartner eventuell entstehenden Streitigkeiten werden unter Ausschluss der ordentlichen Gerichtsbarkeit gemäß der FENEX-Schiedsgerichtsordnung in höchster Instanz von drei Schiedsrichtern entschieden. Die FENEX-Schiedsgerichtsordnung und die aktuellen Tarife des Schiedsverfahrens können auf der FENEX-Website eingesehen und heruntergeladen werden. Eine Streitigkeit liegt vor, wenn eine der Parteien erklärt, dass dies der Fall ist.
Unbeschadet der Bestimmungen im vorstehenden Absatz steht es dem Spediteur frei, fällige Forderungen, die von der Gegenpartei nicht innerhalb von vier Wochen nach Rechnungsdatum schriftlich bestritten wurden, vor dem zuständigen niederländischen Gericht am Geschäftssitz des Spediteurs geltend zu machen. Im Falle dringender Forderungen steht es dem Spediteur auch frei, vor dem zuständigen niederländischen Gericht am Geschäftssitz des Spediteurs vorläufigen Rechtsschutz zu beantragen.
2. Sofern keine der Parteien die Ernennung von Schiedsrichtern beantragt hat und die Parteien dem FENEX-Sekretariat gemeinsam schriftlich ihren Wunsch mitteilen, das Schiedsverfahren durch den von ihnen gemeinsam ernannten Schiedsrichter beilegen zu lassen, wobei als Anlage die schriftliche Erklärung des von ihnen gemeinsam ernannten Schiedsrichters, der die Ernennung annimmt und der Funktionsweise und Gültigkeit der FENEX-Schiedsordnung zustimmt, beigefügt ist, wird das Schiedsverfahren von drei Schiedsrichtern entschieden.
3. Einer der Schiedsrichter wird vom Vorsitzenden oder stellvertretenden Vorsitzenden der FENEX ernannt, der zweite vom Vorsitzenden der Rechtsanwaltskammer des Gerichtsbezirks, in dem der vorgenannte Spediteur seinen Sitz hat, und der dritte von den beiden so ernannten Schiedsrichtern im gegenseitigen Einvernehmen.

4. Der Vorsitzende der FENEX ernennt eine Person mit Sachkenntnis im Speditionswesen und Logistik; der Vorsitzende der Rechtsanwaltskammer wird gebeten, einen Juristen mit Sachkenntnis im Speditionswesen und Logistik zu ernennen; als dritter Schiedsrichter ist vorzugsweise eine im Handels- oder Geschäftssektor der Gegenpartei des Spediteurs sachkundige Person zu wählen.
5. Von Schiedsrichtern werden gegebenenfalls die Bestimmungen internationaler Beförderungsverträge, darunter unter anderem die Internationale Vereinbarung über Beförderungsverträge auf Straßen (CMR) inbegriffen, angewandt.

FENEX, Niederländische Organisation für Spedition und Logistik
Boris Pasternaklaan 22-30, 2719 DA Zoetermeer
Postfach 3008, 2700 KS Zoetermeer

Bijlage 2a

(als bedoeld in artikel 5 van deze Voorwaarden)

Algemene Voorwaarden van de Vereniging van Rotterdamse Terminal Operators (VRTO)

Nederlandse Versie

Algemene voorwaarden van de Vereniging van Rotterdamse Terminal Operators (VRTO)

Gedeponeerd ter Griffie van de Rechtbank Rotterdam op 2 september 2009

Artikel 1 - Definities

EDI	(Electronic Data Interchange) de elektronische uitwisseling van gestructureerde en genormeerde berichten tussen informatiesystemen
Opdrachtgever	de wederpartij van de Terminal Operator
SDR	speciaal trekkingsrecht (“Special Drawing Right”), een rekeneenheid vastgesteld door het Internationaal Monetair Fonds
Terminal	alle terreinen, opstallen en waterpartijen waar de Terminal Operator is gevestigd of waar hij de Werkzaamheden uitvoert, met inbegrip van (al dan niet) aangrenzende kades, spoorwegen, kraanbanen en (water)wegen
Terminal Operator	de gebruiker van de Voorwaarden
Vervoermiddel	een constructie die bestemd is om zaken en / of personen te vervoeren ongeacht of deze constructie zichzelf kan aandrijven of niet
Voorwaarden	de algemene voorwaarden van de Vereniging van Rotterdamse Terminal Operators (VRTO)
Werkzaamheden	alle feitelijke en rechtshandelingen van de Terminal Operator die in de ruimste zin verband houden met het laden en lossen van Vervoermiddelen, met inbegrip van het aannemen, tijdelijk opslaan, verplaatsen, wegen, ompakken, (doen) controleren en/of afleveren van zaken (waaronder voor deze voorwaarden ook levende dieren worden verstaan), de uitvoering van expeditiwerkzaamheden en het gebruik van drijvende of andersoortige kranen

Artikel 2 - Toepasselijkheid

- 2.1 DOOR DE OPDRACHTGEVER GEHANTEERDE ALGEMENE VOORWAARDEN WORDEN UITDRUKKELIJK VAN DE HAND GEWEZEN.**
- 2.2 De Voorwaarden zijn van toepassing op alle rechtsbetrekkingen van de Terminal Operator waaronder de Werkzaamheden worden verricht, ongeacht of dat geschiedt in opdracht, uit andere hoofde, tegen betaling of om niet.
- 2.3 De Opdrachtgever laat aan de Terminal Operator de vrije hand om in het kader van de Werkzaamheden dan wel andere activiteiten derden in te schakelen en de (algemene) voorwaarden van die derden te aanvaarden. De Opdrachtgever stemt ermee in die voorwaarden tegen zich te laten gelden.
- 2.4 Ingeval van tegenstrijdigheid tussen de Voorwaarden en de in artikel 2.3 genoemde voorwaarden zal de voor de Terminal Operator rechtens meest gunstige bepaling worden toegepast.

- 2.5 De Terminal Operator is gerechtigd zich aanvullend op het havengebruik te beroepen.

Artikel 3 - Offertes, tarieven, betaling, opschorting, zekerheid etcetera

- 3.1 Alle door de Terminal Operator gedane aanbiedingen zijn vrijblijvend totdat een overeenkomst tot stand is gekomen. Een overeenkomst komt tot stand door een schriftelijke bevestiging van de Terminal Operator of door een begin van uitvoering van de Werkzaamheden door de Terminal Operator.
- 3.2 De Terminal Operator is gerechtigd reeds geaccepteerde tarieven in redelijkheid aan te passen indien zich na het tot stand komen van de overeenkomst kostenverhogende factoren buiten de macht van de Terminal Operator voordoen. Als (niet limitatieve) voorbeelden gelden (overheids)maatregelen op het gebied van veiligheid, kwaliteit, milieu en fiscaliteit en marktontwikkelingen op het gebied van arbeid en energie waarmee nog geen rekening werd gehouden ten tijde van totstandkoming van de rechtsbetrekking met de Terminal Operator.
- 3.3 Indien naar het redelijk oordeel van de Terminal Operator de omstandigheden na het tot stand komen van de overeenkomst zodanig zijn gewijzigd dat van de Terminal Operator ook tegen de conform artikel 3.2 aangepaste tarieven in redelijkheid niet gevergd kan worden dat hij de Werkzaamheden (verder) uitvoert, heeft de Terminal Operator het recht de overeenkomst voor zover het de nog niet uitgevoerde Werkzaamheden betreft te ontbinden zonder daardoor schadelijk te worden.
- 3.4 Alle facturen van de Terminal Operator dienen binnen de daarvoor gestelde betalingstermijn, doch uiterlijk binnen 30 dagen door de Opdrachtgever te worden voldaan, zonder enige aftrek of schuldvergelijking. Betwisting van een factuur schort de verplichting tot betaling daarvan niet op.
- 3.5 In geval van een geschil betreffende het door de Opdrachtgever uit hoofde van de verrichte Werkzaamheden aan de Terminal Operator verschuldigde, levert de door de Terminal Operator over te leggen documentatie, behoudens tegenbewijs, volledig bewijs op van de aard, inhoud en omvang van de verrichte Werkzaamheden. De documentatie van de Terminal Operator prevaleert boven door de Opdrachtgever of derden opgemaakte documentatie.
- 3.6 Bij niet-tijdige voldoening van enige opeisbare vordering van de Terminal Operator is de Opdrachtgever daarover de wettelijke handelsrente ex art. 119a Burgerlijk Wetboek verschuldigd vanaf de vervaldag tot aan de dag van algehele voldoening.
- 3.7 De Terminal Operator is te allen tijde gerechtigd om een voorschot, vooruitbetaling, tussentijdse betaling of een naar zijn oordeel deugdelijke zekerheid van de Opdrachtgever te verlangen voor al hetgeen de Terminal Operator van de Opdrachtgever te vorderen heeft of zal krijgen. Indien de Opdrachtgever niet onverwijld aan een verzoek daartoe voldoet is de Terminal Operator gerechtigd om zonder aanmaning, ingebrekestelling of rechterlijke tussenkomst de Werkzaamheden te weigeren, op te schorten, te onderbreken of te beëindigen. Hetzelfde geldt indien de Opdrachtgever tekortschiet in de nakoming van enige andere verplichting jegens de Terminal Operator. De Terminal Operator zal nimmer aansprakelijk zijn voor enige hieruit voortvloeiende schade, hoe ook genaamd.
- 3.8 Alle vorderingen van de Terminal Operator worden onmiddellijk opeisbaar indien en zodra de Opdrachtgever of zijn vertegenwoordiger surséance van betaling of faillissement aanvraagt, failliet wordt verklaard, zijn activiteiten geheel of gedeeltelijk staakt of overdraagt aan derden, of het beheer over zijn vermogensbestanddelen geheel of gedeeltelijk verliest door beslag of soortgelijke maatregelen. In die gevallen is de Terminal Operator tevens gerechtigd om de rechtsbetrekking met de Opdrachtgever met onmiddellijke ingang te beëindigen, onverminderd het recht van de Terminal Operator op schadevergoeding.
- 3.9 De Terminal Operator heeft een pandrecht en/of een retentierecht op alle zaken, documenten en gelden die de Terminal Operator uit welke hoofde en met welke bestemming ook van de Opdrachtgever onder zich heeft of zal krijgen, voor alle vorderingen die hij op de Opdrachtgever heeft

of mocht krijgen. Deze rechten mag de Terminal Operator ook uitoefenen voor hetgeen hem door de Opdrachtgever nog verschuldigd is in verband met eerdere rechtsbetrekkingen of voorgaande opdrachten. Bij niet voldoening van de vordering(en) waarvoor deze rechten worden uitgeoefend is de Terminal Operator gerechtigd tot verkoop van het onderpand op de bij de wet bepaalde wijze.

- 3.10 Betaling aan de Terminal Operator dient te geschieden op de door de Terminal Operator aangegeven wijze. Betaling aan een vertegenwoordiger van de Opdrachtgever bevrijdt de Opdrachtgever niet.
- 3.11 Betaling door de Opdrachtgever aan de Terminal Operator strekt in de eerste plaats in mindering van de kosten, vervolgens in mindering van de verschenen rente en tenslotte in mindering van dat gedeelte van de hoofdsom en de lopende rente dat door de Terminal Operator wordt aangewezen, ondanks andersluidende aanwijzing van de Opdrachtgever.
- 3.12 Indien de Opdrachtgever de vordering(en) van de Terminal Operator niet tijdig voldoet wordt het bedrag van de vordering(en) verhoogd met minimaal 10% administratiekosten ter dekking van incasso langs gerechtelijke of andere weg, tenzij deze kosten hoger blijken te zijn. In dat geval is de Terminal Operator tevens gerechtigd tot het meerdere.

Artikel 4 - Algemene bepalingen ten aanzien van de Werkzaamheden

- 4.1 De Terminal Operator is gerechtigd de Werkzaamheden geheel of gedeeltelijk te doen verrichten met behulp van daartoe bij derden betrokken personeel en materieel alsook, naar keuze van de Terminal Operator met behulp van het door de Opdrachtgever kosteloos ter beschikking te stellen laad- en losgerei en/of aandrijfkracht van het Vervoermiddel.
- 4.2 De Terminal Operator en de Opdrachtgever zullen ieder voor zover het hen aangaat, zorg dragen voor het verkrijgen en behouden van alle benodigde vergunningen alsmede voor de naleving van alle toepasselijke regelgeving. Zij staan in voor de nakoming van deze verplichtingen door hun werknemers, hulppersonen en ondераannemers.
- 4.3 Alle door de Terminal Operator verstrekte informatie zoals de beschikbaarheid van ligplaatsen en het tijdstip van het verrichten van de Werkzaamheden, is vrijblijvend.
- 4.4 De Terminal Operator en de Opdrachtgever staan in voor het door hun bij de uitvoering van de Werkzaamheden ter beschikking gestelde materiaal.
- 4.5 De Opdrachtgever dient het Vervoermiddel en de daar op / in te laden of daar van / uit te lossen zaken voor eigen rekening en risico zodanig te stellen dat de Terminal Operator de Werkzaamheden veilig, verantwoord en zonder vertraging kan uitvoeren.
- 4.6 De Opdrachtgever dient bij weigering, opschorting, onderbreking of beëindiging van de Werkzaamheden het Vervoermiddel en de daarmee verbandhoudende zaken op eerste verzoek daartoe van de Terminal Operator de Terminal te doen verlaten, bij gebreke waarvan de Terminal Operator gerechtigd is om voor rekening en risico van de Opdrachtgever daartoe geëigende maatregelen te nemen.
- 4.7 De Werkzaamheden omvatten geen controle of verzekering van de zaken tenzij dit uitdrukkelijk en schriftelijk is overeengekomen. In dat laatste geval zijn de kosten van controle en verzekering voor rekening van de Opdrachtgever.
- 4.8 De Opdrachtgever staat in voor zeewaardige, dan wel voor de desbetreffende modaliteit genoegzame verpakking (waaronder tevens containers worden verstaan waarin de zaken zijn gestuwd) en duidelijk leesbare aanduiding van de zaken in overeenstemming met de daarvoor geldende (veiligheids- en milieu) regelgeving, en bij gebreke daarvan, in overeenstemming met de normen die daarvoor gelden volgens de verkeersopvattingen.

- 4.9 De Opdrachtgever dient de Terminal Operator tijdig voor aanvang van de Werkzaamheden schriftelijk te informeren over de eventuele bijzondere of gevaarlijke aard, omvang en behandeling van de zaken alsook, in het algemeen, de Terminal Operator tijdig in het bezit te stellen van alle instructies en informatie waarvan hij weet of behoort te weten dat de Terminal Operator die nodig heeft om de Werkzaamheden veilig, verantwoord en zonder vertraging uit te kunnen voeren. Meerwerk in verband met het niet voldoen aan het voorgaande komt voor rekening van de Opdrachtgever.
- 4.10 De Opdrachtgever staat er voor in dat een ieder die in het kader van de Werkzaamheden voor of namens de Opdrachtgever de Terminal water- of landzijdig betreedt, zich strikt zal houden aan de veiligheids- en andere regelgeving die van toepassing is op de Terminal. De Terminal Operator is gerechtigd om een ieder die zich niet aan deze regelgeving houdt of dreigt te houden of anderszins naar het oordeel van de Terminal Operator niet gewenst is, te weigeren of te doen verwijderen van de Terminal.
- 4.11 De Opdrachtgever zal in zijn rechtsbetrekkingen met derden ten gunste van de Terminal Operator een derdenbeding, zoals een zogenaamde Himalaya-clausule opnemen op grond waarvan de Terminal Operator het recht heeft zich (mede) te beroepen op jurisdictiebedingen en alle aansprakelijkheidsbeperkingen en -uitsluitingen die de Opdrachtgever ten dienste staan, inclusief een "before-and-after-clausule", voor schade, verlies en/of vertraging van de door de Opdrachtgever te vervoeren of vervoerde zaken welke begunstiging de Terminal Operator op voorhand aanvaardt.

Artikel 5 - Elektronische uitwisseling van berichten

- 5.1 Uitwisseling van berichten tussen de Opdrachtgever en de Terminal Operator kan via EDI plaats vinden indien schriftelijk overeengekomen.
- 5.2 Indien berichtenuitwisseling via EDI is overeengekomen dient deze in overeenstemming met de internationaal geldende berichtnormen en aanbevelingen te geschieden.

Artikel 6 - Aansprakelijkheid en vrijwaring

A. De Terminal Operator

- 6.1 Onverminderd de artikelen 3.3, 3.7, 6.6, 6.9 en 7.1 is de Terminal Operator aansprakelijk voor:
- schade aan of verlies van een Vervoermiddel, in eigendom, bevrachting, huur of anderszins in exploitatie van de Opdrachtgever, gedurende de tijd dat het Vervoermiddel zich in het kader van de Werkzaamheden op of aan de Terminal bevindt;
 - schade aan of verlies van zaken waarop de Werkzaamheden betrekking hebben, vanaf het moment van fysieke inontvangstneming tot aan het moment van fysieke aflevering door de Terminal Operator;
 - letsel- of overlijdensschade van enig persoon, die voor of namens de Opdrachtgever betrokken is bij de uitvoering van de Werkzaamheden en voor zover deze schade op of aan de Terminal is ontstaan.

De Terminal Operator is niet aansprakelijk voor de genoemde schade of verlies indien hij bewijst dat die schade of dat verlies niet is veroorzaakt door schuld van de Terminal Operator of van personen of partijen voor wie de Terminal Operator in het kader van de Werkzaamheden verantwoordelijk is.

De Terminal Operator is in geen geval aansprakelijk voor de genoemde schade of verlies indien hij bewijst dat die schade of dat verlies is veroorzaakt door de opzet of grove schuld van personen of partijen voor wie de Terminal Operator in het kader van de Werkzaamheden verantwoordelijk is.

- 6.2 Indien genoemde schade of verlies blijkt nadat het Vervoermiddel, de betrokken zaak of persoon de terminal heeft verlaten is de Terminal Operator slechts aansprakelijk indien de Opdrachtgever bewijst

dat die schade of dat verlies te wijten is aan de schuld van de Terminal Operator of de personen of partijen voor wie hij verantwoordelijk is volgens artikel 6.1.

- 6.3 De Terminal Operator is nimmer aansprakelijk voor gederfde winst, productieverlies, vertraging of enige andere vorm van gevolgschade.
- 6.4 De Terminal Operator is bevrijd van iedere aansprakelijkheid tenzij de Opdrachtgever schriftelijk kennis geeft aan de Terminal Operator van schade of verlies zoals omschreven in artikel 6.1, hetzij binnen vier weken nadat de Opdrachtgever met de schade bekend is geworden, hetzij binnen drie maanden na het verlaten van het betrokken Vervoermiddel, de zaak of persoon van de Terminal. Daarbij geldt de kortste termijn. Iedere vordering tegen de Terminal Operator verjaart door verloop van twaalf maanden na het ontstaan van die vordering.
- 6.5 De Terminal Operator is nimmer aansprakelijk voor vorderingen van minder dan € 500,00 (zegge: vijfhonderd euro's). In alle gevallen is de aansprakelijkheid van de Terminal Operator beperkt tot aan het bedrag waarvoor hij zich heeft verzekerd en dat ook daadwerkelijk aan hem wordt uitbetaald, vermeerderd met het eigen risico. Voor schade of verlies genoemd in artikel 6.1 is de aansprakelijkheid van de Terminal Operator als volgt beperkt:
 - a. voor schade of verlies genoemd in artikel 6.1 sub (a) is de aansprakelijkheid van de Terminal Operator beperkt tot € 1.000.000,00 (zegge: één miljoen euro) per geval;
 - b. voor schade of verlies genoemd in artikel 6.1 sub (b) is de aansprakelijkheid van de Terminal Operator per geval beperkt tot 875 SDR (zegge: achthonderdvijfenzeventig speciale trekkingsrechten) per collo of eenheid, dan wel 3 SDR (zegge: drie speciale trekkingsrechten) per kilogram brutogewicht van de verloren gegane of beschadigde zaken, waarbij het hoogste van deze bedragen in aanmerking moet worden genomen;
 - c. voor schade of verlies genoemd in artikel 6.1 sub (c) is de aansprakelijkheid van de Terminal Operator beperkt tot € 1.000.000,00 (zegge: één miljoen euro) per geval.

Indien er meerdere vorderingen zijn per geval die gezamenlijk de genoemde maxima overschrijden, zal dat maximum pro rata parte verdeeld worden over de overeengekomen of in rechte vastgestelde waarde van die vorderingen.

- 6.6 De Terminal Operator spant zich in de nodige maatregelen te nemen om het risico op verstekelingen of andere ongewenste toegang van personen tot het Vervoermiddel van de Opdrachtgever te beperken. In het geval verstekelingen of andere ongewenste personen desondanks in het Vervoermiddel van de Opdrachtgever worden aangetroffen, is de Terminal Operator niet aansprakelijk voor de eventuele schade, kosten en boetes welke dit tot gevolg heeft.
- 6.7 De Opdrachtgever zal de Terminal Operator op eerste verzoek vrijwaren tegen alle aanspraken of vorderingen van derden in verband met de Werkzaamheden voor zover deze de aansprakelijkheid van de Terminal Operator onder de Voorwaarden te boven gaan.
- 6.8 Alle aansprakelijkheidsbeperkingen en -uitsluitingen in de Voorwaarden ten faveure van de Terminal Operator gelden mede ten behoeve van zijn werknemers, onafhankelijke hulppersonen en onderaannemers.

B. De Opdrachtgever

- 6.9 Naast zijn aansprakelijkheid op grond van het gemene recht is de Opdrachtgever ook aansprakelijk voor alle vorderingen, hoe ook genaamd, ter zake van douane- of soortgelijke rechten en heffingen, boetes, (negatieve) kosten en rente, waaronder invoerrechten, accijnzen en kosten voor afvoer en vernietiging die betrekking hebben op of verband houden met zaken die de Terminal Operator uit hoofde van de Werkzaamheden onder zich heeft, heeft gehad of zal krijgen. De Opdrachtgever zal de Terminal Operator op eerste verzoek volledig vrijwaren voor genoemde vorderingen alsook daarvoor

op eerste verzoek afdoende zekerheid ten gunste van de Terminal Operator of de betrokken douaneautoriteit stellen, inclusief de redelijke kosten van verweer.

- 6.10 Indien de Opdrachtgever ten opzichte van derden aansprakelijk is voor schade waarvoor de Opdrachtgever regres wenst te nemen op de Terminal Operator zal de Opdrachtgever de Terminal Operator in de gelegenheid stellen om aanwezig te zijn of zich te doen vertegenwoordigen bij het onderzoek naar de oorzaak en de omvang van die schade. Tevens dient de Opdrachtgever aan te tonen dat hij zich van alle hem toekomende waren in zijn rechtsbetrekking tot deze derde heeft bediend om aansprakelijkheid af te wijzen of te beperken tenzij de Terminal Operator uitdrukkelijk en schriftelijk akkoord is gegaan met het accepteren van aansprakelijkheid door de Opdrachtgever dan wel met het treffen van een schikking daarvan met die derde. Indien de Opdrachtgever in gebreke blijft deze verplichtingen na te komen is de Terminal Operator van iedere aansprakelijkheid bevrijd.
- 6.11 De Opdrachtgever zal een passende verzekering ter dekking van zijn mogelijke aansprakelijkheden jegens de Terminal Operator sluiten en in stand houden. Op verzoek daartoe zal de Opdrachtgever de Terminal Operator inzage geven in de betrokken polis(sen).

Artikel 7 - Overmacht

- 7.1 De Terminal Operator is gerechtigd de Werkzaamheden op te schorten ingeval van overmacht. Voor de gevolgen van overmacht en/of deze opschoring van de Werkzaamheden is de Terminal Operator nimmer aansprakelijk.
- 7.2 Als overmacht geldt onder meer:
 - werkstakingen of -onderbrekingen, uitsluitingen, langzaam-aan/prikacties en alle andere vormen van arbeidsonrust
 - extreme weers- of wateromstandigheden en natuurrampen
 - inbraak, brand, ontploffing en nucleaire reactie
 - overheidsmaatregelen
 - oorlog, oproer, opstand, terrorisme, gijzeling, sabotage, vernieling en soortgelijke onrust
 - computer- en elektriciteitsstoringen
 - verborgen gebreken in het door de Terminal Operator gebruikte materieel
 - alle andere omstandigheden die niet te wijten zijn aan de schuld van de Terminal Operator en welke krachtens wet, rechtshandeling of in het verkeer geldende opvattingen niet voor zijn rekening komen.
- 7.3 De Terminal Operator zal in geval van overmacht de Opdrachtgever hierover zo spoedig mogelijk schriftelijk informeren en alle redelijke maatregelen nemen om de overmachtsituatie zo spoedig mogelijk te beëindigen en de gevolgen daarvan te beperken.
- 7.4 Alle extra kosten, veroorzaakt door overmacht, komen voor rekening en risico van de Opdrachtgever.

Artikel 8 - Toepasselijk recht en geschillenbeslechting

- 8.1 Op alle rechtsbetrekkingen van de Terminal Operator en de uitleg daarvan is Nederlands recht van toepassing.
- 8.2 Alle geschillen onder of in verband met genoemde rechtsbetrekkingen worden onderworpen aan arbitrage te Rotterdam overeenkomstig het TAMARA Arbitrage Reglement. Het scheidsgerecht zal bestaan uit drie arbiters tenzij partijen alsnog een enig arbiter overeenkomen. De procedure zal worden gevoerd in de Nederlandse taal. Ieder der partijen is verplicht van de aanvraag tot arbitrage en van de afloop daarvan mededeling te doen aan het secretariaat van de Vereniging van Rotterdamse Terminal Operators en de uitspraak van de arbiters aldaar te deponeren.

- 8.3 De Terminal Operator is gerechtigd om voor de inning van geldvorderingen afstand te doen van arbitrage, in welk geval de bevoegde rechter te Rotterdam bij uitsluiting bevoegd zal zijn.

Artikel 9 - Citeertitel en authentieke tekst

- 9.1 De Voorwaarden kunnen worden aangehaald als de "VRTO Voorwaarden". Zij worden geacht de meest recente versie te zijn van de Algemene Voorwaarden van de Vereniging van Rotterdamse Stuwadoors 1976 (Rotterdamse Stuwadoorscondities).
- 9.2 Bij verschillen tussen de Nederlandse tekst van de Voorwaarden en een vertaling daarvan in een vreemde taal prevaleert de Nederlandse tekst.

Annex 2b

(as referred to in article 5 of these Conditions)

General terms and conditions of the Rotterdam Terminal Operators' Association (VRTO)

English Version

General terms and conditions of the Rotterdam Terminal Operators' Association (VRTO)

Filed at the Registry of the District Court of Rotterdam on 2 September 2009

Article 1 - Definitions

EDI	Electronic Data Interchange: the electronic interchange of structured and standardized messages between information systems
Principal	the counterparty of the Terminal Operator
SDR	Special Drawing Right: a unit of account set by the International Monetary Fund
Terminal	All sites, buildings and waters where the Terminal Operator is based or where it carries out the Work, including any quays, railways, crane tracks, waterways, roads (whether adjacent or not)
Terminal Operator	The user of the General Terms and Conditions
Means of Transport	A construction designated for the transport of goods and/or people regardless of whether such construction is self-propelled or not
General Terms and Conditions	The general terms and conditions of the Rotterdam Terminal Operators' Association (VRTO)
Work	All factual and legal acts of the Terminal Operator connected in the broadest sense with the loading and unloading of Means of Transports, including but not limited to the acceptance, temporary storage, shifting, weighing, repackaging, checking / ordering the checking and/or delivery of goods (for the purpose of these General Terms and Conditions also including livestock), the execution of shipping activities and the use of floating cranes or other kinds of cranes

Article 2 - Applicability

- 2.1 ANY GENERAL TERMS AND CONDITIONS APPLIED BY THE PRINCIPAL ARE EXPRESSLY PRECLUDED.**
- 2.2 The General Terms and Conditions are applicable to all legal relationships of the Terminal Operator under which the Work is carried out, regardless of whether this is effected on orders, on other grounds, against payment or free of charge.
- 2.3 The Principal leaves it at the discretion of the Terminal Operator to engage third parties within the scope of the Work or other activities and to accept the (general) terms and conditions of such third parties. The Principal agrees to let such general terms and conditions apply against the Principal.
- 2.4 In the event of incompatibility between the General Terms and Conditions and the general terms and conditions stated in article 2.3 the most favourable provision for the Terminal Operator by right shall be applied.

2.5 The Terminal Operator is entitled to rely on the custom of the port in addition to this.

Article 3 - Quotations, rates, payment, suspension, security, et cetera

- 3.1 All offers made by the Terminal Operator are non-binding until an agreement has been concluded. An agreement is concluded by written confirmation of the Terminal Operator or by the Terminal Operator's starting with the execution of the Work.
- 3.2 The Terminal Operator is entitled to adjust any already accepted rates in all fairness if after the conclusion of the agreement cost-increasing factors occur that are beyond the control of the Terminal Operator. (Non-exhaustive) Examples are (government) measures in the area of safety, quality, the environment and taxation aspects and market developments in the area of labour and energy that had not been taken into account upon entering into the legal relationship with the Terminal Operator.
- 3.3 If in the reasonable opinion of the Terminal Operator the circumstances have changed after the conclusion of the agreement such that it is unfair to expect that the Terminal Operator shall (continue to) carry out the Work even against the rates that have been adjusted in accordance with article 3.2, the Terminal Operator shall have the right to dissolve the agreement if and insofar as this refers to the Work not yet carried out, without becoming liable to pay damages as a result.
- 3.4 All invoices of the Terminal Operator must be paid by the Principal by the payment deadline set in this respect, but at the latest within 30 days, without any deduction or set-off. Challenging an invoice shall not suspend the payment obligation.
- 3.5 In the event of a dispute about what the Principal owes the Terminal Operator by virtue of the Work carried out, the documentation to be submitted by the Terminal Operator shall provide full evidence of the nature, contents and scale of the Work carried out, except for any proof of the contrary. The documentation of the Terminal Operator has preference over any documentation drawn up by the Principal or by third parties.
- 3.6 In the event of late payment of any claim of the Terminal Operator payable on demand, the Principal owes statutory commercial interest in this respect pursuant to Section 119a Dutch Civil Code from the due date until the date of full payment.
- 3.7 The Terminal Operator is at all times entitled to demand an advance payment from the Principal, a prepayment, an interim payment or a security that is adequate in its opinion for all claims by the Terminal Operator against the Principal now or in the future. If the Principal fails to fulfil such a request immediately, the Terminal Operator shall be entitled to refuse, suspend, interrupt or terminate the Work without requiring any written warning, notice of default or judicial interposition. The same applies if the Principal fails to perform any other obligation towards the Terminal Operator. The Terminal Operator shall never accept any liability for any resulting damage whatsoever.
- 3.8 All claims of the Terminal Operator shall become immediately payable if and as soon as the Principal or its representative applies for an administration order, files a bankruptcy petition, is declared bankrupt, ceases its activities in whole or in part or transfers them to third parties, or loses control of its assets in whole or in part due to attachment or similar measures. In such cases the Terminal Operator shall also be entitled to terminate the legal relationship with the Principal with immediate effect, without prejudice to the right of the Terminal Operator to claim damages.
- 3.9 The Terminal Operator has a pledge and/or a lien over all goods, documents and funds of the Principal in the possession of the Terminal Operator now or in the future regardless of the grounds and regardless of its designated use, for all and any claims against the Principal now or in the future. The Terminal Operator is also entitled to exercise such rights concerning what the Principal still owes the Terminal Operator in connection with previous legal relationships or previous assignments. In the event

of non-payment of the claim(s) for which such rights are exercised the Terminal Operator shall be entitled to sell the pledge in the manner prescribed by law.

- 3.10 Payment to the Terminal Operator must be effected in the manner specified by the Terminal Operator. Payment to a representative of the Principal shall not release the Principal from its obligation.
- 3.11 Payment by the Principal to the Terminal Operator shall serve first of all for the payment of the costs, subsequently for the payment of the outstanding interest and finally for the payment of the portion of the principal amount and the accrued interest specified by the Terminal Operator, despite any direction to the contrary by the Principal.
- 3.12 If the Principal fails to pay the claim(s) of the Terminal Operator in time, the amount of the claim(s) shall be increased by at least 10% handling fees to cover collection via legal proceedings or otherwise, unless the expenses turn out higher, in which case the Terminal Operator shall also be entitled to the extra amount.

Article 4 - General provisions regarding the Work

- 4.1 The Terminal Operator is entitled to have the Work carried out in whole or in part by staff and equipment of third parties as well as, at the discretion of the Terminal Operator, with the help of the loading & unloading equipment and/or drive power of the Means of Transport to be made available by the Principal free of charge.
- 4.2 If and insofar as it concerns them, the Terminal Operator and the Principal shall each see to obtaining and keeping all necessary permits as well as to compliance with all applicable regulations. They guarantee compliance with said obligations by their staff, assistants and subcontractors.
- 4.3 All information supplied by the Terminal Operator, such as the availability of berths and the time of execution of the Work, is not binding.
- 4.4 The Terminal Operator and the Principal warrant the material made available by them during the execution of the Work.
- 4.5 The Principal must prepare the Means of Transport and the goods to be loaded or unloaded from it at its own expense and risk such that the Terminal Operator is able to carry out the Work safely, in a responsible manner and without any delay.
- 4.6 In case of refusal, suspension, interruption or termination of the Work, the Principal must ensure that the Means of Transport and corresponding items shall leave the Terminal upon first request thereto by the Terminal Operator, for lack of which the Terminal Operator shall be entitled to take appropriate measures at the expense and risk of the Principal.
- 4.7 The Work does not entail inspection or insurance of the goods unless this has been explicitly agreed in writing, in which case the cost of inspection and insurance shall be borne by the Principal.
- 4.8 The Principal guarantees packing respectively packaging that is sea-proof or appropriate for the transport modality concerned (including but not limited to containers in which the goods are stowed) and clearly readable labelling of the goods in accordance with the applicable regulations (concerning safety and the environment), and for lack thereof, in accordance with the applicable standards under current market practices and behaviour.
- 4.9 Well in time before the start of the Work, the Principal must notify the Terminal Operator in writing of the possibly special or dangerous nature, scale and treatment of the goods as well as, in general, provide the Terminal Operator well in time with all instructions and information of which the Principal is aware or ought to be aware that the Terminal Operator needs them in order to carry out the Work safely, in a

responsible manner and without any delay. Any additional work in connection with non-fulfilment of the aforementioned shall be at the expense of the Principal.

- 4.10 The Principal guarantees that anyone who enters the Terminal from the water or from the shore within the scope of the Work for or on behalf of the Principal shall strictly adhere to the safety regulations and other regulations applicable to the Terminal. The Terminal Operator is entitled to remove from the Terminal - or to order the removal of - anyone who does not adhere to - or threatens to act in breach of - such regulations or who is unwelcome otherwise in the opinion of the Terminal Operator.
- 4.11 In its legal relationships with third parties, the Principal shall include a third-party clause in favour of the Terminal Operator, such as a so-called Himalaya clause, which entitles the Terminal Operator to rely (also) on jurisdiction clauses and all limitations and exclusions of liability in favour of the Principal, including a "before-and-after" clause, for damage, loss and/or delay of the goods (to be) transported by the Principal, which preferential treatment is accepted by the Terminal Operator beforehand.

Article 5 - Electronic data interchange

- 5.1 The interchange of messages between the Principal and the Terminal Operator may take place via EDI if agreed in writing.
- 5.2 If data interchange via EDI has been agreed this must be effected in accordance with the internationally applicable messaging standards and recommendations.

Article 6 - Liability and indemnification

A. The Terminal Operator

- 6.1 Without prejudice to the articles 3.3, 3.7, 6.6, 6.9 and 7.1, the Terminal Operator is liable for:
 - a. any damage to or loss of a Means of Transport that is operated by the Principal in ownership, charter, lease or otherwise, during the time when the Means of Transport is located on or at the Terminal within the scope of the Work;
 - b. any damage to or loss of goods that the Work refers to, from the moment of physical receipt until the moment of physical delivery by the Terminal Operator;
 - c. personal injury or damage caused by death of any person who is involved for or on behalf of the Principal during the execution of the Work, if and insofar as such damage was caused on or at the Terminal.

The Terminal Operator does not accept liability for the damage or loss stated if the Terminal Operator is able to prove that such damage or loss was not caused by negligence on the part of the Terminal Operator or people or parties for whom the Terminal Operator is responsible within the scope of the Work.

The Terminal Operator does not accept liability whatsoever for the damage or loss stated if the Terminal Operator is able to prove that such damage or loss was caused by gross negligence or wilful intent on the part of people or parties for whom the Terminal Operator is responsible within the scope of the Work.

- 6.2 If damage or loss stated becomes evident after the Means of Transport, the goods or the person involved has/have left the terminal, the Terminal Operator shall only be liable if the Principal proves that such damage or loss was caused by negligence on the part of the Terminal Operator or on the part of the people or parties for whom the Terminal Operator is responsible under article 6.1.
- 6.3 The Terminal Operator shall never accept any liability for loss of profit, production loss, delay or any other form of consequential damage.

- 6.4 The Terminal Operator shall be discharged from all liability unless the Principal notifies the Terminal Operator in writing of damage or loss as set forth in article 6.1, either within four weeks after the Principal has become aware of the damage, or within three months after the Means of Transport involved, the goods or the person involved has/have left the Terminal, whichever term is shorter. All and any claims against the Terminal Operator shall become time-barred by the mere expiry of twelve months since said claim has arisen.
- 6.5 The Terminal Operator shall never accept any liability for claims below € 500 (five hundred Euro). In all events the liability of the Terminal Operator shall be limited to the sum insured that is actually paid out to the Terminal Operator increased by the deductible. For damage or loss referred to in article 6.1 the liability of the Terminal Operator is limited as follows:
- for damage or loss referred to in article 6.1 subsection (a) the liability of the Terminal Operator is limited to € 1,000,000 (one million Euro) per insured event;
 - for damage or loss referred to in article 6.1 subsection (b) the liability of the Terminal Operator per insured event is limited to 875 SDR (eight hundred and seventy-five special drawing rights) per package or unit, or 3 SDR (three special drawing rights) per kilo of gross weight of the goods lost or damaged, whichever amount is the higher;
 - for damage or loss referred to in article 6.1 subsection (c), the liability of the Terminal Operator is limited to € 1,000,000 (one million Euro) per insured event.

In case of several claims per insured event together exceeding the maximum amounts stated, such maximum shall be allocated pro rata to the value of such claims mutually agreed or determined in court.

- 6.6 The Terminal Operator shall make an effort to take the necessary measures in order to limit the risk of stowaways or access of other unwanted people to the Means of Transport of the Principal. If nevertheless stowaways or other unwanted people are discovered in the Means of Transport of the Principal, the Terminal Operator shall not be liable for any possibly resulting damage, expenses and fines.
- 6.7 Upon first request thereto the Principal shall indemnify the Terminal Operator against all and any claims by third parties in connection with the Work where exceeding the liability of the Terminal Operator under the General Terms and Conditions.
- 6.8 All limitations and exclusions of liability in the General Terms and Conditions in favour of the Terminal Operator shall also apply to its staff, independent assistants and subcontractors.

B. The Principal

- 6.9 Apart from its liability under ordinary law, the Principal is also liable for all claims by whatever name concerning customs duties or similar duties and charges, fines, (negative) expenses and interest, including import duties, excise duties and expenses for removal and destruction referring to or in connection with goods that the Terminal Operator possesses, has possessed or shall possess by virtue of the Work. Upon first request thereto the Principal shall fully indemnify the Terminal Operator against said claims and shall also furnish adequate security upon first request thereto in favour of the Terminal Operator or the customs authority involved, including the reasonable costs of defence.
- 6.10 If the Principal is liable towards third parties for damage for which the Principal wishes to have recourse against the Terminal Operator, the Principal shall enable the Terminal Operator to be present or represented during the investigation into the cause and scale of such damage. The Principal must also prove that it has conducted all entitled defences in its legal relationship towards such third party in order to turn down or limit liability, unless the Terminal Operator has agreed explicitly and in writing to the acceptance of liability by the Principal or has come to a settlement in this respect with such third party. If the Principal still fails to fulfil said obligations, the Terminal Operator shall be discharged from all liability.

- 6.11 The Principal shall take out and maintain an appropriate insurance policy to cover its possible liabilities towards the Terminal Operator. Upon request thereto the Principal shall give the Terminal Operator access to the insurance policy sheet(s) concerned.

Article 7 - Force majeure

- 7.1 The Terminal Operator is entitled to suspend the Work in the event of force majeure. The Terminal Operator shall never accept liability for the consequences of force majeure and/or of such suspension of the Work.
- 7.2 Force majeure includes but is not limited to:
- strikes or work stoppage, lockouts, go-slow actions, lightning strikes and all other forms of industrial unrest
 - extreme weather conditions or water circumstances and natural disasters / Acts of God
 - burglary, fire, explosion and nuclear response
 - government measures
 - war, uproar, uprising, terrorism, hijacking, sabotage, vandalism and similar unrest
 - computer breakdown and power outage
 - latent defects in the equipment used by the Terminal Operator
 - all other circumstances that cannot be blamed on the Terminal Operator and that are not the responsibility of the Terminal Operator pursuant to the law, legal act or current market practices and behaviour.
- 7.3 In the event of force majeure the Terminal Operator shall notify the Principal in writing as soon as possible and take all reasonable measures in order to terminate the force majeure situation as soon as possible and limit the consequences thereof.
- 7.4 All and any extra expenses caused by force majeure shall be at the expense and risk of the Principal.

Article 8 - Applicable law and settlement of disputes

- 8.1 All legal relationships of the Terminal Operator and the interpretation thereof are governed by Dutch law.
- 8.2 All disputes under or in connection with the legal relationships aforementioned shall be subject to arbitration in Rotterdam in accordance with the TAMARA Arbitration Regulations. The arbitration tribunal shall consist of three arbitrators unless parties agree to one single arbitrator after all. The proceedings shall be conducted in the Dutch language. Each of the parties is obliged to report the request for arbitration and the result thereof to the secretariat of the Rotterdam Terminal Operators' Association and to file the award of the arbitrators there.
- 8.3 The Terminal Operator is entitled to waive arbitration for the collection of monetary claims, in which case the court of competent jurisdiction in Rotterdam shall have exclusive jurisdiction.

Article 9 - Official title and authentic text

- 9.1 These General Terms and Conditions may be quoted as the "VRTO General Terms and Conditions". They are deemed to be the most recent version of the General Terms and Conditions of the Association of Rotterdam Stevedoring Companies 1976 (Vereniging van Rotterdamse Stuwadoors) ("Rotterdamse Stuwadoors Condities").
- 9.2 In the event of any differences between the Dutch text of the General Terms and Conditions and a translation thereof into a foreign language, the Dutch text shall prevail.

Bijlage 3a
(als bedoeld in artikel 6 van de Voorwaarden)

Voorwaarden voor Logistieke Activiteiten (FENEX)

Nederlandse Versie

VOORWAARDEN VOOR LOGISTIEKE ACTIVITEITEN

*gedeponeerd door de FENEX,
Nederlandse Organisatie voor Expeditie en Logistiek,
ter Griffie van de Arrondissementsrechtbank te Rotterdam
op 15 november 1995*

Artikel 1

Definities

In deze voorwaarden wordt verstaan onder:

1. **logistieke activiteiten:** alle werkzaamheden zoals onder meer lossen, inslag, opslag, uitslag, voorraadbeheer, orderbehandeling, orderverzameling, verzendgereed maken, laden, facturering, assemblage, etikettering, informatie-uitwisseling en -beheer met betrekking tot zaken, voorzover deze tussen de opdrachtgever en de dienstverlener zijn overeengekomen.
2. **logistiek centrum:** de overeengekomen ruimte(n) waar de logistieke activiteiten plaatsvinden.
3. **dienstverlener:** degene die bovengenoemde werkzaamheden in opdracht van de opdrachtgever verricht.
4. **opdrachtgever:** de wederpartij van de dienstverlener.
5. **overeenkomst:** de overeenkomst, zoals overeengekomen tussen de opdrachtgever en de dienstverlener.
6. **voorwaarden:** de Voorwaarden voor Logistieke Activiteiten die op de overeenkomst van toepassing zijn.
7. **overmacht:** alle omstandigheden die een zorgvuldig dienstverlener redelijkerwijze niet heeft kunnen vermijden en waarvan de dienstverlener de gevolgen redelijkerwijze niet heeft kunnen verhinderen.
8. **werkdagen:** alle kalenderdagen, met uitzondering van zaterdagen, zondagen, alsmede algemeen erkende Christelijke en Nationale feestdagen.

Artikel 2

Werkingsfeer

1. De logistieke activiteiten vangen aan met de lossing van de zaken uit het vervoermiddel op het logistiek centrum. De logistieke activiteiten eindigen na het inladen van de zaken in het vervoermiddel op het logistiek centrum, tenzij schriftelijk anders is overeengekomen.
2. Op de rechtsverhouding tussen de opdrachtgever en de dienstverlener zijn ook na de beëindiging van de overeenkomst deze voorwaarden van toepassing.

Artikel 3

Prijzen en tarieven

1. Prijswijzigingen als gevolg van kosten- en prijsontwikkelingen, welke gebruikelijk zijn of verbonden zijn aan de aard van de werkzaamheden, kunnen, na overleg met de opdrachtgever, worden doorberekend. De dienstverlener dient naar billijkheid vast te stellen prijswijzigingen voor te stellen. Naar billijkheid vastgestelde prijswijzigingen door de dienstverlener kunnen geen grond opleveren voor ontbinding van de overeenkomst door de opdrachtgever.
2. In de overeengekomen tarieven moeten worden beschouwd te zijn begrepen alle kosten die in het algemeen bij normale afwikkeling van de overeenkomst voor rekening van de dienstverlener komen.
3. Tenzij het tegendeel is bedoelen, zijn in de tarieven in ieder geval niet begrepen: belastingen en heffingen, kosten voor het opmaken van bankgaranties en verzekeringspremies.
4. Voor onvoorzien werkzaamheden, waaronder onder meer wordt begrepen bijzondere prestaties, ongewone, bijzonder tijdrovende of inspanning vereisende werkzaamheden, kan steeds een extra - naar billijkheid vast te stellen - beloning in rekening worden gebracht.

Artikel 4

Verplichtingen van de dienstverlener

De dienstverlener is verplicht:

1. de overeengekomen zaken in ontvangst te nemen, mits de verpakking deugdelijk is, de juiste documenten aanwezig zijn en de zaken ter beschikking worden gesteld op de overeengekomen plaats, tijd en wijze;
2. zorg te dragen voor het laden en lossen, de in- en uitslag van de zaken;
3. de logistieke activiteiten te doen plaatsvinden in uitdrukkelijk overeengekomen of daarvoor geschikte ruimten.
Indien geen specifieke ruimten zijn overeengekomen, is de dienstverlener vrij in de keuze van de plaats van opslag en is hij bevoegd de zaken te verplaatsen.
Indien specifieke ruimten zijn overeengekomen is de dienstverlener bevoegd de zaken, in overleg met de opdrachtgever, te verplaatsen, indien een goede exploitatie van zijn bedrijf dit wenselijk maakt.
4. de opdrachtgever ervan in kennis te stellen dat de zaken worden verplaatst naar een andere plaats van opslag.
De opdrachtgever kan niet op grond van het achterwege blijven van een kennisgeving enige aanspraak tegenover de dienstverlener doen gelden.
5. de verplaatsing voor zijn rekening te laten plaatsvinden, tenzij de verplaatsing moet geschieden:
 - in het belang van de opdrachtgever, dan wel de opdracht, of
 - ten gevolge van omstandigheden waarvoor de dienstverlener niet aansprakelijk is, of
 - ten gevolge van omstandigheden die in redelijkheid niet voor rekening en risico van de dienstverlener komen, of
 - ten gevolge van regelgeving van overheidswege.

Het vervoer in verband met de verplaatsing welke voor rekening van de dienstverlener komt, vindt plaats onder de gebruikelijke vervoersvoorwaarden, met dien verstande dat de aansprakelijkheidslimieten van artikel 8 van deze voorwaarden zullen gelden, tenzij de desbetreffende vervoersvoorwaarden tot een hogere aansprakelijkheidslimiet zouden leiden.

Het vervoer in verband met de verplaatsing welke voor rekening van de opdrachtgever komt, is aan te merken als voor- en/of natransport in het kader van de overeenkomst en vindt plaats voor risico van de opdrachtgever.

6. alle, ook niet rechtstreeks uit de logistieke activiteiten voortvloeiende, noodzakelijke maatregelen op kosten van de opdrachtgever te nemen en alvorens daartoe over te gaan, indien mogelijk, overleg te plegen met de opdrachtgever;
7. op schriftelijk verzoek van de opdrachtgever bij het aangaan van de overeenkomst zijn aansprakelijkheid voortvloeiend uit deze voorwaarden voor logistieke activiteiten te verzekeren;
8. op schriftelijk verzoek van de opdrachtgever en voor diens rekening, onder opgave van de gewenste dekking, de zaken te verzekeren. Een kopie van de polis dan wel een kopie van een assurantiecertificaat dient aan de opdrachtgever te worden verstrekt.
9. de opdrachtgever en de door deze aangewezen personen voor risico van de opdrachtgever toe te laten tot de ruimten waarin zich de zaken bevinden, mits:
 - zulks in aanwezigheid van of iemand namens de dienstverlener plaatsvindt;
 - dit vooraf kenbaar is gemaakt;
 - e.e.a. geschiedt conform de huisregels van de dienstverlener.

De daaruit voortvloeiende kosten zijn voor rekening van de opdrachtgever.

10. bijkomende werkzaamheden in relatie tot de zaken, in overleg met de opdrachtgever, tegen een nader overeen te komen vergoeding te verzorgen, indien deze werkzaamheden redelijkerwijze van de dienstverlener kunnen worden verlangd;
11. in te staan voor de deugdelijkheid en de geschiktheid van het door hem gebruikte materiaal;
12. de zaken in de overeengekomen staat ter beschikking te stellen;
13. tegenover derden een geheimhouding in acht te nemen ten aanzien van de feiten en gegevens die hem op basis van de overeenkomst bekend zijn en waarvan het hem duidelijk is dat zij vertrouwelijk zijn.

Artikel 5

Gevolgen van niet-nakoming van de verplichtingen door de dienstverlener

Indien de dienstverlener niet voldoet aan zijn verplichtingen als vermeld in artikel 4 de leden 1, 2, 3, 8 en 9 kan de opdrachtgever onverminderd zijn recht op vergoeding van de geleden schade conform artikel 8 van deze voorwaarden de overeenkomst ontbinden, nadat hij de dienstverlener bij aangetekend schrijven een termijn van vier weken heeft gesteld en de dienstverlener bij afloop daarvan nog niet aan zijn verplichtingen heeft voldaan.

Artikel 6

Verplichtingen van de opdrachtgever

De opdrachtgever is verplicht:

1. de dienstverlener tijdig al die opgaven te doen omtrent de aard en de hoedanigheid van de zaken alsmede de behandeling en verpakking daarvan, en voorts al die mededelingen te doen en gegevens te verstrekken waarvan hij weet of behoort te weten dat zij voor de dienstverlener van belang zouden kunnen zijn.
De opdrachtgever staat in voor de juistheid van de door hem verstrekte gegevens.
2. indien zaken en/of werkzaamheden onderworpen zijn aan overheidsbepalingen, waaronder onder meer begrepen douane- en accijnsbepalingen of aan belastingvoorschriften, dient de opdrachtgever tijdig alle inlichtingen en documenten welke in verband hiermede noodzakelijk zijn te verstrekken teneinde de dienstverlener in staat te stellen om aan die bepalingen of voorschriften te voldoen.
Het aan de dienstverlener verstrekken van gegevens, vereist voor het verrichten van formaliteiten in verband met de hiervoor bedoelde overheidsbepalingen, houdt een opdracht daartoe in. De dienstverlener is gerechtigd, doch niet verplicht deze formaliteiten te verrichten.
3. de overeengekomen zaken in deugdelijke verpakking op de overeengekomen plaats, tijd en wijze, vergezeld van de overeengekomen documenten en/of documentatie en de overige door of krachtens de regelgeving van overheidswege vereiste documenten ter beschikking van de dienstverlener te stellen.
De dienstverlener heeft het recht om zaken die niet aan het hiervoor bepaalde voldoen, dan wel zaken die uiterlijk waarneembaar beschadigd zijn, te weigeren.
4. de dienstverlener te vrijwaren tegen aanspraken van derden terzake van schade, veroorzaakt door een handelen of nalaten van de opdrachtgever, zijn instructies c.q. de door hem verstrekte gegevens, zijn ondergeschikten, alsmede alle door hem ingeschakelde derden, door personen die ingevolge de opdracht of met toestemming van de opdrachtgever of ten behoeve van hem aanwezig zijn in het logistiek centrum, dan wel door zaken van de opdrachtgever of van door de opdrachtgever ingeschakelde derden.
De dienstverlener te vrijwaren tegen aanspraken van derden terzake van schade die ontstaat ten gevolge van de aard der zaken en de verpakking daarvan.
5. in te staan voor de door hem aan de dienstverlener ter beschikking gestelde zaken en materiaal;
6. naast de overeengekomen prijs, de eventuele andere uit de overeenkomst en/of deze voorwaarden voortvloeiende kosten te vergoeden;
7. de opruimingskosten van de zaken te voldoen en de door de zaken veroorzaakte schade te vergoeden;
8. bij beëindiging van de overeenkomst de zich nog bij de dienstverlener bevindende zaken uiterlijk op de laatste werkdag van die overeenkomst in ontvangst te nemen en/of te doen afvoeren, zulks na betaling van al hetgeen verschuldigd is of zal worden. Voor hetgeen na beëindiging van de overeenkomst verschuldigd zal zijn, kan de opdrachtgever volstaan met het stellen van naar het oordeel van de dienstverlener voldoende zekerheid.

9. de zaken onmiddellijk in ontvangst te nemen en/of te doen afvoeren indien de zaken naar het oordeel van de dienstverlener zodanig gevaarlijk zijn, dan wel een dusdanige overlast veroorzaken, dat van hem niet kan worden gevergd deze langer in opslag te houden, overigens met inachtneming van het bepaalde in lid 8. In afwijking van het bepaalde in artikel 4 lid 2 geschiedt de uitslag en de belading door of namens de opdrachtgever en voor diens rekening en risico.
10. tegenover derden een geheimhouding in acht te nemen ten aanzien van de feiten en gegevens die hem op basis van de overeenkomst bekend zijn en waarvan het hem duidelijk is dat zij vertrouwelijk zijn.

Artikel 7

Gevolgen van niet-nakoming van de verplichtingen door de opdrachtgever

1. Indien de opdrachtgever niet voldoet aan zijn verplichtingen als vermeld in artikel 6 de leden 1, 2, 3, 4, 6 en 7 kan de dienstverlener, onverminderd zijn recht op vergoeding van de geleden schade, de overeenkomst ontbinden, nadat hij de opdrachtgever bij aangetekend schrijven een termijn van vier weken heeft gesteld en de opdrachtgever bij afloop daarvan nog niet aan zijn verplichtingen heeft voldaan. Indien door het stellen van een dergelijke termijn het belang van de dienstverlener bij een ongestoorde exploitatie van zijn bedrijf op onevenredige wijze zou worden geschaad, kan de dienstverlener, ook zonder inachtneming van een uiterste termijn, de overeenkomst ontbinden.
2. In het geval de opdrachtgever niet voldoet aan zijn verplichtingen als vermeld in artikel 6 lid 9 kan de dienstverlener de overeenkomst met onmiddellijke ingang ontbinden.
3. Indien de opdrachtgever niet voldoet aan zijn verplichtingen, als vermeld in artikel 6 leden 8 en 9, is de dienstverlener gerechtigd tot:
 - a. het verplaatsen van de zaken naar andere ruimten voor rekening en risico van de opdrachtgever;
 - b. het onderhands of publiekelijk verkopen van de zaken door de dienstverlener voor rekening van de opdrachtgever na verloop van één week na de aangetekende verzending aan de opdrachtgever van een schriftelijke kennisgeving van de voorgenomen verkoop, zonder dat verder het inachtnemen van enige formaliteit nodig zal zijn;
 - c. het abandonneren of vernietigen van de zaken indien aannemelijk is dat bij verkoop van de zaken de kosten hoger zullen zijn dan de baten of indien geen koper gevonden kan worden ondanks een redelijke poging daartoe van de dienstverlener, terwijl de kosten voor het abandonneren of vernietigen voor rekening van de opdrachtgever zijn.

Artikel 8

Aansprakelijkheid van de dienstverlener

1. De opdrachtgever doet door deze voorwaarden in het geval van schade afstand van verhaal op derden, hij zal uitsluitend de dienstverlener aansprakelijk kunnen stellen; ook indien de dienstverlener in de uitvoering van zijn bedrijf gebruik heeft gemaakt van de diensten van derden, een en ander onder de volgende beperking.

2. De dienstverlener is, behoudens overmacht en het overige in deze voorwaarden bepaalde, aansprakelijk voor schade ontstaan tijdens de logistieke activiteiten. De dienstverlener is niet aansprakelijk voor schade welke het gevolg is van het niet nakomen door de opdrachtgever van enige krachtens de overeenkomst en/of deze voorwaarden op hem rustende verplichting.
3. De aansprakelijkheid van de dienstverlener is beperkt tot 4 SDR per kilogram brutogewicht vermisté of beschadigde zaken met een maximum van een nader door partijen bij het sluiten van de overeenkomst overeen te komen bedrag. Is een zodanig bedrag niet overeengekomen, dan geldt een maximum bedrag van 100.000 SDR per gebeurtenis of reeks van gebeurtenissen met één en dezelfde schade-oorzaak. Met inachtneming van het bepaalde in artikel 8 lid 4 van deze voorwaarden, laatste zin, is de aansprakelijkheid van de dienstverlener voor alle andere schade dan aan de zaken zelf beperkt tot 10.000 SDR per gebeurtenis of reeks van gebeurtenissen met één en dezelfde schade-oorzaak.
4. De door de dienstverlener te vergoeden schade zal nimmer meer bedragen dan de door de opdrachtgever te bewijzen factuurwaarde van de zaken bij ontbreken waarvan de door de opdrachtgever te bewijzen marktwaarde zal gelden op het moment dat de schade is ontstaan. De dienstverlener is niet aansprakelijk voor gederfde winst, gevolgschade en immateriële schade.
5. De dienstverlener is niet aansprakelijk voor schade aan de zaken, voor zover die schade het gevolg is van de bijzondere risico's verbonden aan opslag die in opdracht van de opdrachtgever in de open lucht plaatsvindt.
6. De dienstverlener is niet aansprakelijk voor enige schade die voortvloeit uit het verrichten van formaliteiten, zoals vermeld in artikel 6 lid 2, tenzij de opdrachtgever bewijst dat de schade is ontstaan door schuld of nalatigheid van de dienstverlener. In dat laatste geval is de aansprakelijkheid van de dienstverlener beperkt tot 7.500 SDR per gebeurtenis of reeks van gebeurtenissen met één en dezelfde schade-oorzaak.

Artikel 9

Aansprakelijkheid van de opdrachtgever

1. De opdrachtgever is aansprakelijk voor alle schade, op welke wijze dan ook veroorzaakt door hemzelf, zijn zaken, zijn personeelsleden of door hem ingeschakelde derden en hun personeelsleden.
2. De opdrachtgever is aansprakelijk voor alle schade veroorzaakt door het niet, of niet tijdig, of niet behoorlijk nakomen van enige hem bij deze voorwaarden of de afzonderlijke overeenkomst opgelegde verplichting.

Artikel 10

Verjaring en verval

1. Alle vorderingen uit hoofde van de overeenkomst verjaren door het enkele verloop van twaalf maanden.
2. Alle vorderingen vervallen door het enkele verloop van twee jaren.

3. De in de leden 1 en 2 genoemde termijnen vangen in geval van algeheel verlies, beschadiging of vermindering aan vanaf de eerste van de volgende dagen:
 - de dag waarop de zaken door de dienstverlener ter beschikking werden gesteld of ter beschikking hadden moeten worden gesteld;
 - de dag waarop de dienstverlener hiervan aan de opdrachtgever mededeling heeft gedaan.
4. In het geval dat de dienstverlener door derden, waaronder enige overheid, wordt aangesproken vangen de in de leden 1 en 2 genoemde termijnen aan vanaf de eerste van de volgende dagen:
 - de dag waarop de dienstverlener door de derde is aangesproken;
 - de dag waarop de dienstverlener de tot hem gerichte vordering heeft voldaan.
5. Onverminderd het bepaalde in de leden 3 en 4, vangen de in de leden 1 en 2 genoemde termijnen voor alle andere vorderingen aan vanaf de dag waarop deze opeisbaar zijn geworden.

Artikel 11

Reclames

1. Indien de zaken ter beschikking worden gesteld door de dienstverlener zonder dat de opdrachtgever of een ander namens deze ten overstaan van de dienstverlener de staat daarvan heeft vastgesteld of zonder dat hij, indien het zichtbare verliezen of beschadigingen betreft, uiterlijk op het ogenblik van de terbeschikkingstelling, of, indien het onzichtbare verliezen of beschadigingen betreft, binnen vijf werkdagen na de terbeschikkingstelling, voorbehouden ter kennis van de dienstverlener heeft gebracht, waarin de algemene aard van het verlies of de beschadiging is aangegeven, wordt hij behoudens tegenbewijs geacht de zaken in goede staat te hebben ontvangen.
De bovenbedoelde voorbehouden moeten, indien het onzichtbare verliezen of beschadigingen betreft, schriftelijk worden gemaakt.
2. De dag van de terbeschikkingstelling wordt bij het bepalen van voornoemde termijnen niet meegerekend.

Artikel 12

Betalingsvoorwaarden

1. Alle bedragen die, uit welke hoofde ook, door de opdrachtgever aan de dienstverlener verschuldigd zijn, moeten worden betaald, met inachtneming van de overeengekomen termijn of bij gebreke van een overeengekomen termijn binnen twee weken na de factuurdatum.
2. Indien de opdrachtgever enig verschuldigd bedrag niet binnen de overeengekomen termijn of bij gebreke van een overeengekomen termijn binnen twee weken na de factuurdatum betaalt, is hij gehouden daarover de wettelijke rente te betalen met ingang van de dag, waarop deze betalingen hadden moeten geschieden tot en met de dag der betaling.
3. Indien bij niet tijdige betaling tot incasso langs gerechtelijke of andere weg wordt overgegaan, wordt het bedrag der vordering verhoogd met 10% administratiekosten, terwijl de gerechtelijke en buitengerechtelijke kosten ten laste van de opdrachtgever komen.

4. De opdrachtgever is te allen tijde verplicht in verband met de overeenkomst en/of deze voorwaarden door enige overheid in te vorderen dan wel na te vorderen c.q. na te heffen bedragen alsmede daarmee samenhangende opgelegde boetes aan de dienstverlener te vergoeden.
5. De opdrachtgever is verplicht om op eerste vordering van de dienstverlener zekerheid te stellen voor hetgeen de opdrachtgever aan de dienstverlener is verschuldigd dan wel wordt verschuldigd.
6. Beroep op compensatie van vorderingen tot betaling van vergoedingen voortvloeiend uit de overeenkomst en/of deze voorwaarden, van het uit anderen hoofde terzake van de logistieke activiteiten verschuldigde of van verdere op de zaken drukkende kosten met vorderingen uit andere hoofde is niet toegestaan.
7. In elk geval zullen alle bedragen als bedoeld in lid 1 van dit artikel terstond opeisbaar en in afwijking van artikel 12 lid 6 vatbaar zijn voor compensatie indien:
 - a. het faillissement van de opdrachtgever wordt aangevraagd, de opdrachtgever surséance van betaling aanvraagt of anderszins de vrije beschikking over zijn vermogen verliest;
 - b. de opdrachtgever:
 1. een akkoord aan zijn schuldeisers aanbiedt;
 2. in gebreke is met de nakoming van enige financiële verplichting jegens de dienstverlener;
 3. ophoudt zijn bedrijf uit te oefenen of - ingeval van een rechtspersoon of vennootschap - indien deze ontbonden wordt.

Artikel 13

Zekerheden

1. De dienstverlener heeft jegens een ieder, die daarvan afgifte verlangt, een pandrecht en een retentierecht op alle zaken, documenten en gelden die de dienstverlener uit welke hoofde en met welke bestemming ook onder zich heeft of zal krijgen, voor alle vorderingen die hij ten laste van de opdrachtgever en of eigenaar heeft of mocht krijgen.
2. De dienstverlener kan de hem in lid 1 toegekende rechten eveneens uitoefenen voor hetgeen hem door de opdrachtgever nog verschuldigd is in verband met voorgaande opdrachten.
3. De dienstverlener zal een ieder die ten behoeve van de opdrachtgever zaken aan de dienstverlener toevertrouwt voor het verrichten van werkzaamheden beschouwen als door de opdrachtgever gevoldmachtigd tot het vestigen van een retentie- en een pandrecht op de zaken.
4. Bij niet voldoening van de vordering geschiedt de verkoop van het onderpand op de bij de wet bepaalde wijze of - indien daaromtrent overeenstemming bestaat - onderhands.

Artikel 14

Slotbepalingen

1. Alle overeenkomsten, waarop deze voorwaarden van toepassing zijn, zullen onderworpen zijn aan Nederlands recht.
2. Als plaats van vereffening en schaderegeling geldt de plaats van vestiging van de dienstverlener.
3. In geval van strijdigheden met vertaalde voorwaarden prevaleert de Nederlandse versie van deze voorwaarden.

Artikel 15

Geschillen

1. Alle geschillen, die mochten ontstaan naar aanleiding van deze voorwaarden, zullen met uitsluiting van de gewone rechter in hoogste ressort worden beslist door drie arbiters. Een geschil is aanwezig wanneer één der partijen verklaart dat dit het geval is. Onverminderd het in de voorgaande alinea bepaalde staat het partijen vrij vorderingen van opeisbare geldsommen, waarvan de verschuldigdheid niet door de wederpartij binnen vier weken na factuurdatum schriftelijk is betwist, voor te leggen aan de gewone rechter.
2. Eén der arbiters wordt benoemd door de Voorzitter van de FENEX; de tweede wordt benoemd door de Deken der Orde van Advocaten van het arrondissement waarbinnen vorenbedoelde dienstverlener is gevestigd; de derde wordt benoemd door beide aldus aangewezen arbiters in onderling overleg. De Voorzitter van de FENEX zal slechts tot benoeming van een arbiter overgaan indien één der bij het geschil betrokken partijen lid is van de FENEX. Indien eerdergenoemde voorzitter geen arbiter benoemt, zal de benoeming van arbiters plaatsvinden overeenkomstig het bepaalde in lid 6 van dit artikel. Uitsluitend personen van Nederlandse nationaliteit kunnen tot arbiter worden benoemd.
3. De Voorzitter van de FENEX zal een terzake van logistieke activiteiten deskundig persoon benoemen; de Deken der Orde van Advocaten zal verzocht worden een jurist te benoemen; als derde arbiter zal bij voorkeur gekozen moeten worden een persoon, die deskundig is terzake van de tak van handel of bedrijf, waarin de wederpartij van de dienstverlener werkzaam is.
4. De partij die een beslissing van het geschil verlangt, zal hiervan bij aangetekende brief mededeling doen aan het secretariaat van de FENEX onder korte omschrijving van het geschil en zijn vordering, alsmede onder gelijktijdige toezending van het door het bestuur van de FENEX vast te stellen bedrag aan administratiekosten, verschuldigd als vergoeding voor de administratieve bemoeiingen van de FENEX bij een arbitrage.
5. Na ontvangst van bovengenoemde aangetekende brief zal het secretariaat van de FENEX ten spoedigste een kopie daarvan zenden aan de wederpartij, aan de Voorzitter van de FENEX, aan de Deken der Orde van Advocaten, wat de beide laatsten betreft met het verzoek ieder een arbiter te benoemen en het FENEX-secretariaat naam en woonplaats van de benoemde mede te delen.

Na ontvangst van dit bericht zal het FENEX-secretariaat ten spoedigste de beide aangewezenen van hun benoeming in kennis stellen onder toezending van een kopie der arbitrage-aanvrage en een exemplaar van deze voorwaarden, met verzoek de derde arbiter te benoemen en het FENEX-secretariaat te berichten, wie als zodanig is benoemd.

Na ontvangst hiervan zal het FENEX-secretariaat ten spoedigste de derde arbiter van zijn benoeming in kennis stellen onder toezending van een kopie der arbitrage-aanvrage en een exemplaar van deze voorwaarden. Vervolgens zal het FENEX-secretariaat beide partijen mededelen wie tot arbiters zijn benoemd.

6. Mocht binnen 30 dagen na het indienen der arbitrage-aanvrage de benoeming van alle drie arbiters niet hebben plaatsgehad, dan zullen alle arbiters op bij eenvoudig rekest te doen verzoek van de meest gerechte partij, worden benoemd door de President van de Arrondissementsrechtsbank binnen wiens ressort de dienstverlener is gevestigd.
7. Als Voorzitter treedt op de door de Deken benoemde. Indien de benoeming door de President van de Arrondissementsrechtsbank plaatsvindt, stellen arbiters onderling vast, wie hunner als voorzitter zal fungeren.
Arbiters zullen uitspraak doen als goede mannen naar billijkheid onder gehoudenheid de toepasselijke dwingendrechtelijke bepalingen, waaronder de bepalingen van internationale vervoersverdragen, in acht te nemen. Zij bepalen op welke wijze de arbitrage zal worden behandeld, met dien verstande dat partijen in ieder geval in de gelegenheid zullen worden gesteld hun standpunt schriftelijk uiteen te zetten en mondeling toe te lichten.
8. De opdracht aan arbiters duurt voort tot aan de eindbeslissing. Hun vonnis zullen zij deponeren ter Griffie van de Arrondissementsrechtsbank binnen welk arrondissement de plaats van de arbitrage is gelegen, terwijl zij een kopie zullen toezienden aan ieder van de partijen en aan het secretariaat van de FENEX.

Arbiters kunnen vooraf van de eisende partij of van beide partijen een depot voor arbitragekosten verlangen; tijdens de behandeling kunnen zij aanvulling daarvan eisen. Arbiters zullen in hun vonnis bepalen wie van de beide partijen of voor welk deel ieder van partijen de arbitragekosten zal hebben te dragen. Hieronder zijn te begrijpen het honorarium en de verschotten van arbiters, het bij aanvrage aan de FENEX betaalde bedrag aan administratiekosten, alsmede de door partijen gemaakte kosten, voorzover arbiters die redelijkerwijze noodzakelijk achten. Het aan arbiters toekomende wordt, voor zover mogelijk, op het depot verhaald.

FENEX, Nederlandse Organisatie voor Expeditie en Logistiek
PortCityII, Waalhaven Z.z. 19, 3^e etage, Havennummer 2235, 3089 JH Rotterdam
Postbus 54200, 3008 JE Rotterdam

Annex 3b
(as referred to in article 6 of these Conditions)

Terms and Conditions for Value Added Logistics (FENEX)

English Version

TERMS AND CONDITIONS FOR VALUE ADDED LOGISTICS

*deposited by the FENEX,
Netherlands Association for Forwarding and Logistics,
at the Registry of the District Court at Rotterdam
on 15 November 1995*

Clause 1

Definitions

In the terms and conditions it is understood by:

1. **logistic activities**: all activities like unloading, acceptance, storage, delivery, stock control, order handling, order picking, preparing for shipment, loading, invoicing, assembling, labelling, exchange and control of information with regard to goods, in the event that they have been agreed between the principal and the service provider.
2. **logistic centre**: the agreed space(s) where the logistic activities take place.
3. **service provider**: the party performing the said activities by order of the principal.
4. **principal**: the party ordering the service provider.
5. **agreement**: the agreement made between the principal and the service provider.
6. **terms and conditions**: the Terms and Conditions for Value Added Logistics applying to the agreement.
7. **force majeure**: all circumstances a conscientious service provider has reasonably been unable to avoid and whose consequences the service provider has reasonably been unable to prevent.
8. **working days**: all calendar days, except Saturdays, Sundays as well as public and national holidays.

Clause 2

Scope

1. The logistic activities shall commence with the unloading of the goods from the carrier in the logistic centre. The logistic activities shall cease after the goods have been loaded into the means of transport at the logistic centre, unless agreed otherwise in writing.
2. Even after termination of the agreement, the present terms and conditions shall apply to the legal relation between the principal and the service provider.

Clause 3

Prices and rates

1. Changes in price resulting from movements in price and costs, customary or related to the nature of the activities, may be passed on, after consultation with the principal. The service provider shall propose changes in price established in reasonableness and fairness. Changes in price established in reasonableness and fairness by the service provider cannot produce grounds for dissolution of the agreement by the principal.
2. The agreed rates shall be considered to include all costs generally borne by the service provider in the ordinary performance of the agreement.
3. Unless agreed to the contrary, the rates shall at any rate not include: taxes and levies, cost of drawing up bank guarantees and insurance premiums.
4. For unforeseen activities, including *inter alia* special performance, uncommon, extremely time-consuming or energy-requiring activities, an extra payment - established in fairness - may always be charged.

Clause 4

Duties of the service provider

The service provider shall be obliged:

1. to take delivery of the agreed goods, provided that the packing is sound, the proper documents are present and the goods are made available in the agreed place, time and manner;
2. to see to the loading and unloading, the acceptance and delivery of the goods;
3. to have the logistic activities performed in expressly agreed or suitable spaces.
If no specific spaces have been agreed, the service provider shall be free in the choice of the place of warehousing and shall have the right to move the goods.
If specific spaces have been agreed, the service provider shall have the right to move the goods, in consultation with the principal, if the proper conduct of their business so requires.
4. to notify the principal that the goods are being moved to a different place of warehousing.
The principal cannot lay any claim against the service provider on the basis of the absence of a notification.
5. to have the transfer take place for their account, unless the transfer must be made:
 - in the interest of the principal or the order, or
 - as a result of circumstances for which the service provider is not responsible, or
 - as a result of circumstances that are reasonably not for the service provider's account and risk, or
 - as a result of government rules.

The transport related to the transfer for account of the service provider, shall take place on the customary transport conditions, provided that the limits of liability of clause 8 hereof shall apply, unless the relevant transport conditions would render a higher limit of liability.

The transport related to the transfer for the principal's account, is to be considered pre-and/or on-carriage in terms of the agreement and shall be made for the principal's risk.

6. to take all the necessary measures - even not directly resulting from the logistic activities - at the principal's expense and prior to proceeding thereto, to consult with the principal, if possible;
7. to insure, at the principal's written request on entering into the agreement, their liability under the terms and conditions;
8. to insure the goods, at the principal's written request and for the principal's account, stating the desired cover. A copy of the policy or of an insurance certificate shall be handed to the principal.
9. to admit the principal and the persons designated by him at the principal's risk, to the spaces where the goods are, provided always that
 - it takes place in the presence of the service provider or someone in his name and behalf;
 - it was announced beforehand;
 - it is done in accordance with the service provider's house rules.The resultant cost shall be for the principal's account.
10. to undertake auxiliary work in relation to the goods, in consultation with the principal, against a consideration to be agreed, if such work may reasonably be required from the service provider;
11. to guarantee the soundness and suitability of his equipment;
12. to make the goods available in the agreed condition;
13. to observe secrecy towards third parties in respect of the facts and data known to them on the basis of the agreement and which he understands to be confidential.

Clause 5

Consequences of the service provider's non-performance

If the service provider do not meet his obligations described in the paragraphs 1, 2, 3, 8 and 9 of clause 4, the principal may - without prejudice to his right to compensation of the loss suffered in accordance with clause 8 hereof - dissolve the agreement, after he has given the service provider a period of four weeks by registered letter and on the lapse thereof the service provider has not yet met his obligations.

Clause 6

The principal's obligations

The principal shall be obliged:

1. to supply the service provider in good time with all such particulars on the nature and quality of the goods as well as their treatment and packing, and furthermore to give all such information and furnish such data as he knows or should know could be important to the service provider.

The principal shall be responsible for the accuracy of the data supplied.

2. if goods and/or activities are subject to government regulations, including inter alia customs and excise regulations or to tax regulations, the principal shall in good time provide all information and documents required therefor, in order to enable the service provider to comply with such rules or regulations.

Supplying the service provider with information required for performing formalities in relation to the above government regulations, shall imply an order thereto. The service provider shall have the right, but not be obliged to perform such formalities.

3. to make the agreed goods available to the service provider in sound packing in the agreed place, time and manner, together with the agreed documents and/or documentation and other documents required by or under the government rules and regulations.

The service provider shall have the right to refuse goods which do not meet the above provisions, or goods that are in apparent damaged condition.

4. to indemnify the service provider against third party claims for damage caused by the principal's acts or negligence, his instructions or the data supplied, his employees as well as all third parties engaged by him, by persons who under the order or with the principal's consent or on his behalf are present in the logistic centre, or by the principal's goods or goods of third parties engaged by the principal.

To indemnify the service provider against third party claims for damage caused by the nature of the goods and their packing.

5. to guarantee the goods and material made available to the service provider;

6. to pay, in addition to the agreed price, any other costs resulting from the agreement and/or the terms and conditions;

7. to pay the cost of clearance of the goods and to compensate the damage caused by the goods;

8. on the termination of the agreement, to take delivery of goods still held by the service provider and/or have them removed not later than the last working day of such agreement, after paying all he owes or will owe. For the amounts he will owe after termination of the agreement, the principal needs only issue a guarantee that is adequate in the service provider's opinion.

9. to take delivery of the goods and/or to have them removed immediately, if in the service provider's opinion the goods are so dangerous, or cause such aggravation that they cannot be required to keep them in storage any longer, subject to the provisions of paragraph 8 though. Contrary to the provisions of paragraph 2 of clause 4, the delivery and loading shall take place by or on behalf of the principal and for his account and risk.
10. to observe secrecy towards third parties in respect of the facts and data known to him on the basis of the agreement and which he understands are confidential.

Clause 7

Consequences of the principal's non-performance

1. If the principal does not meet his obligations as described in the paragraphs 1, 2, 3, 4, 6 and 7 of clause 6, the service provider may - without prejudice to their right to compensation of the loss suffered - dissolve the agreement, after he has given the principal a period of four weeks by registered letter and on the lapse thereof the principal has not yet met his obligations. If, by giving such period, the service provider's interests in the undisturbed conduct of his business would be impaired disproportionately, the service provider may dissolve the agreement without observing a time limit.
2. If the principal does not meet his obligations described in paragraph 9 of clause 6, the service provider may dissolve the agreement with immediate effect.
3. If the principal does not meet his obligations described in paragraphs 8 and 9 of clause 6, the service provider shall have the right:
 - a. to transfer the goods to other spaces for the principal's account and risk;
 - b. to sell the goods privately or by auction for the principal's account after the lapse of one week after they informed the principal by registered letter of the intended sale, without the necessity of complying with any formality;
 - c. to abandon or destroy the goods if it is likely that in case of sale of the goods the costs will be higher than the benefits or if no buyer can be found despite the service provider's reasonable effort thereto, while the cost of abandonment or destruction shall be for the principal's account.

Clause 8

The service provider's liability

1. For the purpose of these terms and conditions the principal waives his recourse against third parties in case of damage, he shall only be able to hold the service provider liable; also in case the service provider has made use of third party services in the conduct of their business, subject to the following limitation.

2. Except for force majeure and other provisions hereof, the service provider shall be liable for damage caused during the logistic activities. The service provider shall not be liable for damage resulting from the principal's failure to meet any of his obligations under the agreement and/or these terms and conditions.
3. The service provider's liability shall be limited to 4 SDRs per kilogram gross weight missing or damaged goods with a maximum amount to be agreed by the parties when entering into the agreement. If such amount has not been agreed, a maximum amount of 100,000 SDRs per event or series of events with one and the same cause of damage shall apply.

Subject to the provisions of the last sentence of paragraph 4 of clause 8 hereof, the service provider's liability for all other damage than to the goods themselves, shall be limited to 10,000 SDRs per event or series of events with one and the same cause of damage.

4. The damage to be compensated by the service provider shall never amount to more than the invoice value of the goods to be proved by the principal, in the absence of which the market value to be proved by the principal shall apply at the moment the damage was done. The service provider shall not be liable for lost profits, consequential damage and immaterial damage.
5. The service provider shall not be liable for damage to the goods, if such damage is caused by the special risks of open-air warehousing performed on the principal's instruction.
6. The service provider shall not be liable for any damage resulting from the performance of formalities described in paragraph 2 of clause 6, unless the principal proves that the damage was caused by the service provider's fault or negligence. In such case the service provider's liability shall be limited to 7500 SDRs per event or series of events with one and the same cause of damage.

Clause 9

The principal's liability

1. The principal shall be liable for all damage however caused by himself, his goods, his staff or by third parties engaged by him and their staff.
2. The principal shall be liable for all damage caused by not, or not punctually, or not properly meeting any of his obligations hereunder or under the separate agreement.

Clause 10

Time bar

1. All claims under the agreement shall be barred by the simple lapse of twelve months.
2. All claims shall become extinct by the simple lapse of two years.

3. The periods mentioned in paragraphs 1 and 2 shall commence, in case of total loss, damage or reduction, on the first of the following days:
 - the day the goods were made available by the service provider or should have been made available;
 - the day the service provider informed the principal of such event.
4. In case the service provider is held liable by third parties including any government, the periods of paragraphs 1 and 2 shall commence on the first of the following days:
 - the day the service provider is held liable by the third party;
 - the day the service provider paid the claim against them.
5. Without prejudice to the provisions of paragraphs 3 and 4, the periods of paragraphs 1 and 2 for all other claims shall commence on the day they become due and payable.

Clause 11

Complaints

1. If the goods are made available by the service provider without the principal or someone else for him having established their condition in the presence of the service provider or without having informed the service provider of reserves, in case of visible loss or damage not later than the moment of availability, or in case of invisible loss or damage within five working days of the availability, indicating the general nature of the loss or damage, he shall be considered to have received the goods in good condition, unless there is proof to the contrary.
In case of invisible loss or damage, the above reserves shall be made in writing.
2. The day of availability shall not be counted in the determination of the above periods.

Clause 12

Terms of payment

1. All amounts owing to the service provider by the principal for whatever reason, shall be paid with due regard to the agreed time or, in the absence of an agreed time, within two weeks of the invoice date.
2. If the principal does not pay any amount due within the agreed time or, in the absence of an agreed time, within two weeks of the invoice date, he shall be obliged to pay the legal interest thereon from the day such payment should have been made until the day of payment.
3. If in case of overdue payment judicial or other means of collection is used, the amount of the claim shall be increased by 10% administrative costs, while the judicial and extrajudicial costs shall be for the principal's account.
4. The principal shall at all times refund the service provider amounts collected or additionally claimed or after-tax levied by any government in connection with the agreement and/or the terms and conditions, as well as the related fines imposed.

5. The principal shall at the service provider's first demand provide collateral security for all amount the principal owes or will owe the service provider.
6. Recourse to compensation of claims for payment of charges under the agreement and/or the terms and conditions, of amounts owing for other reasons related to the logistic activities, or of other costs falling on the goods, with claims for other reasons shall not be permitted.
7. At any rate, all amounts mentioned in paragraph 1 of this clause shall be immediately due and payable and notwithstanding paragraph 6 of clause 12, subject to compensation if:
 - a. a bankruptcy petition is filed against the principal, the principal applies for a moratorium or otherwise loses the free disposal of his capital;
 - b. the principal:
 1. offers his creditors a composition;
 2. fails to meet any financial obligation towards the service provider;
 3. discontinues carrying on his business or - in case of a corporation or partnership - if it is dissolved.

Clause 13

Securities

1. The service provider shall have a lien and a right of retention towards anyone requesting delivery thereof, on all goods, documents and monies the service provider hold or will hold for whatever reason and with whatever destination, for all claims they have or might have in future on the principal and/or the owner.
2. The service provider may also exercise the rights awarded to them in paragraph 1, for all amounts still owing to them by the principal in connection with earlier orders.
3. The service provider shall regard everyone who entrusts goods to them on behalf of the principal for performing activities, as the principal's agent for creating a lien and a right of retention on goods.
4. In case of non-payment of the claim, the sale of the security shall take place in the manner prescribed by law or - if there is consensus thereon - privately.

Clause 14

Final provisions

1. All agreements to which these terms and conditions apply, shall be subject to the Laws of the Netherlands.

2. The place of payment and settlement of claims shall be the service provider's place of business.
3. In case of divergences with translated terms and conditions, the Dutch version hereof shall prevail.

Clause 15

Disputes

1. All disputes arising from the terms and conditions shall be decided in the highest instance by three arbitrators, with the exclusion the ordinary court of law. There shall be a dispute when either party so declares.
Without prejudice to the above provisions the parties shall be free to submit claims of amounts due and payable, the indebtedness of which has not been challenged in writing by the opposite party within four weeks of the invoice date, to an ordinary court of law.
2. One of the arbitrators shall be designated by the President of FENEX; the second by the President of the Bar Council of the judicial district where the said service provider's registered office is; the third shall be appointed by the two arbitrators so designated, in mutual consultation. The President of FENEX shall only designate an arbitrator if one of the parties to the dispute is a FENEX member. If the said President does not designate an arbitrator, the designation of arbitrators shall take place in accordance with paragraph 6 of this clause. Exclusively persons of Dutch nationality may be appointed arbitrators.
3. The FENEX President shall designate an expert on logistic activities; the President of the Bar Council shall be requested to appoint a lawyer; as third arbitrator shall preferably be elected an expert in the branch of trade or industry the opposite party of the service provider operates in.
4. The party wishing a decision of the dispute, shall inform the FENEX secretariat thereof by registered letter, briefly describing the dispute and his claim, simultaneously sending an amount for service charge fixed by the FENEX board, due in compensation of the administrative involvement of FENEX in an arbitration.
5. On receipt of the above registered letter the FENEX secretariat shall send a copy as soon as possible to the opposite party, to the President of FENEX, to the President of the Bar Council, requesting the latter two to designate an arbitrator each and to inform the FENEX secretariat of the name and address of the person designated.

On receipt of such information the FENEX secretariat shall inform the two persons designated of their appointment as soon as possible, sending them a copy of the application for arbitration and a copy of the terms and conditions and requesting them to designate a third arbitrator and to inform the FENEX secretariat who has been designated as such.

On receipt of the information the FENEX secretariat shall inform the third arbitrator as soon as possible of his appointment, sending him a copy of the application for arbitration and a copy of the terms and conditions. Then the FENEX secretariat shall inform both parties who have been appointed arbitrators.

6. If within 30 days of the application for arbitration the designation of all three arbitrators has not been made, all arbitrators shall - at the complainant's request by simple petition - be designated by the President of the District Court within whose jurisdiction the service provider's registered office is.
7. Chairman shall be the person designated by the President of the Bar Council. If designation is made by the President of the District Court, the arbitrators shall decide among themselves which of them will act as Chairman.

The Arbitrators shall make their award as good men in fairness and under obligation to observe the compulsory legal provisions, including the provisions of international transport treaties. They shall decide how the arbitration will be treated, provided always that the parties shall at any rate be given an opportunity to expound their views in writing and explain them orally.

8. The arbitrators' assignment shall continue until their final decision. They shall file their award with the Registrar of the District Court within whose jurisdiction the place of arbitration lies, sending copies to each of the parties and to the FENEX secretariat.

Arbitrators may require the complainant or both parties to make a deposit for cost of arbitration; during the proceedings they may demand additional deposits. In their award the arbitrators shall decide which of the two parties or for what portion each of the parties shall bear the cost of arbitration. Such cost shall include the Arbitrators' fees and expenses, the amount paid to FENEX on application for service charge, as well as the expenses incurred by the parties, if the arbitrators deem them reasonably necessary. The amounts due to the arbitrators shall be recovered as far as possible from the deposit.

FENEX, Netherlands Association for Forwarding and Logistics
PortCityII, Waalhaven Z.z. 19 3rd Floor, Portnumber 2235, 3089 JH Rotterdam
P.O. Box 54200, 3008 JE Rotterdam